

**Spoločné stanovisko EDPB –
EDPS 02/2023 k návrhu
nariadenia Európskeho
parlamentu a Rady o zavedení
digitálneho eura**

Prijaté 17. októbra 2023

OBSAH

1	Kontext	5
2	Rozsah stanoviska	8
3	Všeobecné poznámky	9
4	Kapitola I – Predmet úpravy a vymedzenie pojmov	13
5	Kapitola III – Zákonné platidlo	14
6	Kapitola IV – Distribúcia	14
7	Kapitola V – Používanie digitálneho eura ako uchovávateľa hodnoty a ako platobného prostriedku.....	16
8	Kapitola VII – Technické vlastnosti.....	17
	8.1 Offline a online režimy digitálneho eura.....	17
	8.2 Podmienené transakcie s platbou v digitálnom eure.....	18
	8.3 Európske peňaženky digitálnej identity	19
	8.4 Vyrovnanie.....	19
	8.5 Všeobecný mechanizmus odhaľovania a prevencie podvodov	20
9	Kybernetická bezpečnosť a prevádzková odolnosť	23
10	Kapitola VIII – Ochrana súkromia a osobných údajov	23
	10.1 Článok 34: Spracúvanie poskytovateľmi platobných služieb	24
	10.2 Článok 35: Spracúvanie osobných údajov ECB alebo národnými centrálnymi bankami	27
	10.3 Článok 36: Spracúvanie poskytovateľmi podporných služieb.....	28
11	Kapitola IX – Boj proti praniu špinavých peňazí.....	30
12	Kapitola X – Záverečné ustanovenia	34

Zhrnutie

Dva roky po začatí fázy skúmania vydávania digitálneho eura Európskou centrálnou bankou (ECB) Európsky parlament a Rada Európskej únie v nadchádzajúcich mesiacoch preskúmajú návrh nariadenia, ktorým sa zavádza digitálne euro ako digitálna mena centrálnej banky. Vzhľadom na osobitný význam digitálneho eura pre základné práva na súkromie a ochranu osobných údajov Európska komisia požiadala EDPB a EDPS, aby k tomuto návrhu vydali spoločné stanovisko.

Vzhľadom na všeobecnú skutočnosť, že pridaná hodnota digitálneho eura vo vysoko konkurenčnom platobnom prostredí by spočívala najmä v jeho dôvernosti, EDPB a EDPS jednoznačne vítajú, že používatelia digitálnych služieb budú mať vždy možnosť platiť v digitálnych eurách alebo v hotovosti, ako aj skutočnosť, že digitálne euro by nebolo „programovateľnými peniazmi“. V tomto spoločnom stanovisku sa takisto víta skutočnosť, že cieľom návrhu je zabezpečiť vysoký štandard ochrany súkromia a údajov v súvislosti s digitálnym eurom, a oceňuje sa úsilie, ktoré sa v návrhu na tento účel vynaložilo, najmä zavedením „offline režimu“ s cieľom minimalizovať spracúvanie osobných údajov v súvislosti s digitálnym eurom, ako aj začleniť špecificky navrhnutú ochranu údajov a štandardnú ochranu údajov.

EDPB a EDPS však vzhľadom na prístup „špecificky navrhutej ochrany súkromia a údajov“ upozorňujú spoluzákonodarcov na viaceré obavy týkajúce sa ochrany osobných údajov, ktoré by v prípade, že by sa v návrhu neriešili, mohli narušiť dôveru občanov v budúce digitálne euro a v konečnom dôsledku aj jeho prijatie v spoločnosti. EDPB a EDPS v tejto súvislosti ďalej rozvádzajú svoje stanoviská, ktoré už prijali od roku 2021.

Po prvé, zatiaľ čo EDPB a EDPS vítajú, že distribúcia digitálneho eura by sa vykonávala „decentralizovane“, t. j. prostredníctvom finančných sprostredkovateľov [financial intermediaries], a teda nevykonával by ju priamo Eurosystem, domnievajú sa, že do legislatívneho textu by sa mali zahrnúť ďalšie objasnenia týkajúce sa spôsobov distribúcie digitálneho eura.

EDPB a EDPS sa okrem toho domnievajú, že by sa mali poskytnúť ďalšie objasnenia týkajúce sa nevyhnutnosti a primeranosti jednotného prístupového bodu k jedinečným identifikátorom digitálneho eura, ako aj toho, ako sa má v tejto súvislosti uplatňovať špecificky navrhnutá a štandardná ochrana údajov. Okrem toho by legislatívny text mal obsahovať objasnenia toho, ako by poskytovatelia platobných služieb mali spracúvať osobné údaje, aby mohli v praxi presadzovať obmedzenia držby. Väčšia jasnosť sa požaduje aj v prípade spracúvania osobných údajov vykonávaného na účely presadzovania obmedzení poplatkov, ktoré môžu požadovať poskytovatelia platobných služieb.

Pokiaľ ide o infraštruktúru vyrovnania, ktorú má poskytovať a spravovať ECB, EDPB a EDPS sa domnievajú, že normatívne ustanovenia návrhu by mali zahŕňať záväznú povinnosť, ktorá by zabezpečila pseudonymizáciu všetkých údajov o transakciách vo vzťahu k ECB a národným centrálnym bankám.

Dôležité je, že EDPB a EDPS sa okrem toho domnievajú, že ustanovenia týkajúce sa všeobecného mechanizmu odhaľovania a prevencie podvodov (FDPM), ktorý sa ECB môže rozhodnúť zaviesť na uľahčenie odhaľovania a prevencie podvodov zo strany poskytovateľov platobných služieb, nie sú predvídateľné, čím sa podkopáva právna istota a schopnosť posúdiť nevyhnutnosť zavedenia takéhoto mechanizmu. Nie je najmä jasné, ktoré úlohy by vykonávala ECB (ako možný orgán dohľadu nad bojom proti podvodom vykonávaným poskytovateľmi platobných služieb) a ktoré úlohy (a súvisiace spracúvanie údajov) by vykonávali poskytovatelia platobných služieb. Spoluzákonodarcovia sa preto vyzývajú, aby ďalej preukázali nevyhnutnosť takéhoto mechanizmu a stanovili jasné a presné pravidlá upravujúce rozsah a uplatňovanie predpokladaného mechanizmu odhaľovania a prevencie podvodov, a to aj so zreteľom na povahu podpory, ktorú má ECB poskytnúť poskytovateľom platobných služieb. Ak by sa takáto nevyhnutnosť nepreukázala, EDPB a EDPS odporúčajú zaviesť menej rušivé opatrenia z hľadiska ochrany údajov spolu s vykonávaním primeraných záruk.

Okrem toho EDPB a EDPS v tomto spoločnom stanovisku uznávajú potenciálne riziká, ktorým by digitálne euro mohlo čeliť z hľadiska IT a kybernetickej bezpečnosti, a odporúčajú zahrnúť do preambuly návrhu výslovný odkaz na platný právny rámec kybernetickej bezpečnosti.

Pokiaľ ide o aspekty ochrany súkromia a údajov v súvislosti s digitálnym eurom, EDPS a EDPB pozitívne berú na vedomie úsilie, ktoré sa v kapitole VIII a príslušných prílohách vynaložilo na stanovenie účelov a kategórií osobných údajov vo vzťahu k spracúvaniu, ktoré má vykonávať každý zo subjektov zapojených do vydávania a používania digitálneho eura. Spoluzákonodarcovia by však mali poskytnúť ďalšie objasnenia, pokiaľ ide najmä o právne základy vzťahujúce sa na tieto spracovateľské operácie, rozdelenie zodpovednosti, ako aj o druhy osobných údajov, ktoré má každý z týchto aktérov spracúvať.

EDPB a EDPS napokon vyjadrujú poľutovanie nad skutočnosťou, že návrh zavrhol prijatie prístupu „selektívnej ochrany súkromia“ v prípade platieb online s nízkou hodnotou. V tejto súvislosti treba poznamenať, že úroveň rizika v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu v prípade online digitálneho eura bude závisieť od použitej technológie a rozhodnutí týkajúcich sa návrhu prijatých počas koncepcnej fázy. Vzhľadom na možné zmierňujúce opatrenia, ktoré by sa mohli zaviesť na zníženie takéhoto rizika, EDPB a EDPS preto dôrazne odporúčajú spoluzákonodarcom, aby rozšírili osobitný režim platný pre offline verziu aj na online verziu v prípade transakcií s nízkou hodnotou, pričom by sa stanovila prahová hodnota, pod ktorou by sa transakcie na účely boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu nesledovali.

Vzhľadom na to, že práca ECB na digitálnom eure prebieha súbežne s prácou spoluzákonodarcov, EDPB a EDPS pripomínajú povinnosť všetkých prevádzkovateľov a spoločných prevádzkovateľov v súvislosti s digitálnym eurom vykonať posúdenie vplyvu na ochranu údajov, pokiaľ sú splnené požiadavky článku 35 všeobecného nariadenia o ochrane údajov alebo článku 39 nariadenia o ochrane údajov inštitúciami EÚ. Okrem toho by sa v návrhu mala pripomenúť povinnosť špecificky navrhnuť a štandardnej ochrany súkromia a osobných údajov pri stanovovaní prevádzkových rozhodnutí týkajúcich sa koncepcie a technológií.

Po prijatí právnych predpisov pre digitálne euro budú EDPB a EDPS, každý v rámci svojich príslušných povinností, naďalej monitorovať jeho zavádzanie a budú pripravení poskytnúť spoluzákonodarcom a ECB usmernenia týkajúce sa aspektov ochrany osobných údajov v súvislosti s digitálnym eurom.

Európsky výbor pre ochranu údajov a Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov

so zreteľom na článok 42 ods. 2 nariadenia 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES¹,

so zreteľom na Dohodu o EHP, a najmä na jej prílohu XI a protokol 37, ktoré boli zmenené rozhodnutím Spoločného výboru EHP č. 154/2018 zo 6. júla 2018²,

so zreteľom na žiadosť Európskej komisie o spoločné stanovisko Európskeho výboru pre ochranu údajov a Európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov z 29. júna 2023 k návrhu nariadenia o zavedení digitálneho eura³ a k návrhu nariadenia o poskytovaní služieb v digitálnom eure poskytovateľmi platobných služieb zaregistrovanými v členských štátoch, ktorých menou nie je euro, a o zmene nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1230⁴,

PRIJALI TOTO SPOLOČNÉ STANOVISKO

1 KONTEXT

1. Dňa 28. júna 2023 Európska komisia prijala legislatívny balík⁵ o digitálnom eure, ktorého súčasťou je aj návrh, ktorým sa stanovuje právny rámec pre prípadné digitálne euro⁶. Cieľom tohto návrhu je stanoviť a upraviť základné aspekty digitálneho eura, ktorého vydávanie je výlučnou právomocou Európskej centrálnej banky (ďalej len „ECB“). Projekt digitálneho eura sa začal ešte pred prijatím legislatívneho balíka o digitálnom eure. EDPB a EDPS ďalej pripomínajú časový priebeh kľúčových udalostí, ktoré viedli k prijatiu legislatívneho balíka o digitálnom eure, vrátane názorov, ktoré EDPB v tejto veci vyjadril.
2. V októbri 2020 ECB v kontexte rastúceho záujmu o digitálne meny centrálnych bánk na celom svete otvorila verejnú konzultáciu o možnom digitálnom eure – novej forme digitálnej meny centrálnej banky používanej pri retailových platbách, ktorej cieľom je dopĺňať fyzické formy eurovej hotovosti⁷. Politickými cieľmi zavedenia digitálneho eura je zabezpečiť neustály prístup občanov EÚ k mene centrálnej banky v kontexte klesajúceho používania fyzickej hotovosti, podporiť finančné začlenenie, ako aj podporovať inovácie a strategickú autonómiu EÚ, pokiaľ ide o platby. V apríli 2021 ECB uverejnila správu o spätnej väzbe poskytnutej počas verejnej

¹ Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39.

² Odkazy na „členské štáty“ uvedené v tomto dokumente by sa mali chápať ako odkazy na „členské štáty EHP“.

³ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o zavedení digitálneho eura, COM/2023/369 final.

⁴ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o poskytovaní služieb v digitálnom eure poskytovateľmi platobných služieb zaregistrovanými v členských štátoch, ktorých menou nie je euro, a o zmene nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1230, COM/2023/368 final.

⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_3501

⁶ Návrh NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY o zavedení digitálneho eura (COM/2023/369 final).

⁷ ECB, Správa o digitálnom eure, október 2020, dostupná na adrese: https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/Report_on_a_digital_euro~4d7268b458.en.pdf

konzultácie⁸. Z tejto správy vyplynulo, že dôvernosť digitálneho eura považuje 43 % respondentov, občanov ako aj odborníkov, za najdôležitejšiu vlastnosť digitálneho eura.

3. EDPB 18. júna 2021 zaslal európskym inštitúciám list o aspektoch ochrany súkromia a osobných údajov v súvislosti s možným zavedením digitálneho eura⁹. V tomto liste EDPB zdôraznil, že je potrebné, aby sa európske inštitúcie usilovali o digitálne euro, ktoré by v plnom rozsahu zahŕňalo „špecificky navrhnutú a štandardnú ochranu súkromia a osobných údajov“, v súlade s výsledkami verejnej konzultácie, ktorú ECB začala v predchádzajúcom roku. Okrem toho EDPB zdôraznil riziká takéhoto projektu pre súkromie a základné práva a slobody, ak by digitálne euro nebolo správne navrhnuté. EDPB poukázal najmä na riziko všeobecného sledovania transakcií v rámci platobných infraštruktúr, riziko nadmernej identifikácie občanov používajúcich digitálne euro, bezpečnostné riziko týkajúce sa platobných údajov a ponúkol svoju pomoc pri zmiernení týchto rizík. Okrem toho sa v danom liste obhajovala možnosť, aby časť transakcií bola anonymná alebo aspoň s vysokou úrovňou pseudonymizácie. EDPB napokon poukázal na to, že príslušnou referenčnou hodnotou pre návrh digitálneho eura je fyzická hotovosť, najmä pri hľadaní správnej rovnováhy medzi ochranou súkromia a osobných údajov na jednej strane a bojom proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu na strane druhej.
4. Dňa 14. júla 2021 ECB začala fázu skúmania projektu digitálneho eura. Cieľom tejto 24-mesačnej fázy bolo riešiť kľúčové otázky týkajúce sa návrhu a distribúcie digitálnej formy eura, ako aj posúdiť možný vplyv digitálneho eura na trh. Ďalším cieľom bolo identifikovať možnosti návrhu, ktorými by sa zabezpečila ochrana súkromia a zabránilo sa rizikám pre občanov eurozóny, sprostredkovateľov [intermediaries] i hospodárstvo ako celok. EDPB sa v rámci svojej pomoci európskym inštitúciám v tejto oblasti zúčastnil na konzultačnom procese fázy skúmania a usporiadal niekoľko stretnutí s odborníkmi ECB. Okrem svojich uverejňovaných stanovísk EDPB pravidelne organizoval interné stretnutia na túto tému, na ktorých sa zúčastňovali odborníci Komisie. Komisia tak mala príležitosť využiť pravidelné neformálne poradenstvo EDPB počas fázy vypracovania tohto návrhu.
5. V apríli 2022 Komisia začala cieľenú verejnú konzultáciu¹⁰ s cieľom získať ďalšie informácie o viacerých aspektoch vrátane potrieb a očakávaní používateľov, očakávaných vplyvov na kľúčové odvetvia, ako aj o ochrane súkromia a osobných údajov. EDPB odpovedal na túto konzultáciu v júni 2022¹¹. EDPB vo svojom príspevku pripomenul svoju pozíciu v prospech úplnej absencie kontrol v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu pod určitou prahovou hodnotou pre transakcie s nízkou hodnotou a v prospech potreby zabrániť centralizácii transakcií zo strany akéhokoľvek verejného alebo súkromného subjektu, ktorý sa zasadzuje za miestne spracúvanie a uchovávanie údajov o transakciách pod kontrolou používateľa. EDPB ďalej zdôraznil, že by sa malo zabrániť akémukoľvek prístupu ECB a národných centrálnych bánk (ďalej len „Eurosystém“) k údajom o transakciách na účely

⁸ ECB, Správa o verejnej konzultácii o digitálnom eure, apríl 2021, k dispozícii na adrese: <https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2021/html/ecb.pr210414~ca3013c852.en.html>

⁹ EDPB, List adresovaný európskym inštitúciám o aspektoch ochrany súkromia a osobných údajov v súvislosti s možným digitálnym eurom, 18. júna 2021, k dispozícii na adrese: https://edpb.europa.eu/system/files/2021-07/edpb_letter_out_2021_0111-digitaleuro-toecb_en_1.pdf

¹⁰ https://finance.ec.europa.eu/regulation-and-supervision/consultations/finance-2022-digital-euro_en

¹¹ EDPB, Odpoveď na cieľenú konzultáciu Európskej komisie o digitálnom eure, ktorá bola prijatá 14. júna 2022, k dispozícii na adrese: https://edpb.europa.eu/system/files/2022-06/edpb_responseconsultation_20220614_digitaleuro_en.pdf

znižovania výskytu podvodov alebo presadzovania daňových pravidiel. EDPB napokon poukázal na to, že zavedenie obmedzení držby alebo obmedzení poplatkov by malo vplyv na práva a slobody dotknutých osôb, keďže by si vyžadovalo dodatočné získavanie a kontrolu údajov.

6. V septembri 2022 uverejnila ECB prvú správu o pokroku vo svojej fáze skúmania, v ktorej navrhla niekoľko možností ochrany osobných údajov a ochrany súkromia pre digitálne euro. ECB okrem toho pripomenula, že regulačný rámec stanovený spoluzákonodarcami by bol kľúčový, pokiaľ ide o aspekty ochrany súkromia vo vzťahu k digitálnemu euru¹². ECB navrhla najmä základný scenár, ktorý vychádza z vývoja digitálneho eura dostupného online, pričom všetky transakcie sú overované finančnými sprostredkovateľmi distribuujúcimi digitálne euro a sú pre nich plne transparentné od prvého vydania digitálneho eura. Dve možnosti, „*selektívna ochrana súkromia*“, pri ktorých by sa zabezpečil vyšší stupeň súkromia v prípade online platieb s nízkou hodnotou alebo s nízkym rizikom, ako aj „*offline funkcie*“, v prípade ktorých by sa neuskutočňovalo žiadne sledovanie offline platieb s nízkou hodnotou vykonávaných vo fyzickej blízkosti, ECB popísala ako „*nad rámec základného scenára*“ a ako podliehajúce ďalšiemu preskúmaniu spoluzákonodarcami.
7. EDPB uverejnil 10. októbra 2022 vyhlásenie¹³, v ktorom pripomenul, že je potrebné zabrániť systematickému sledovaniu transakcií v rámci takejto architektúry, ktorej základ tvoria účty. Upozornil, že validácia všetkých transakcií s digitálnymi eurami nemusí byť v súlade s pojmami nevyhnutnosti a primeranosti ochrany údajov v súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „SDEÚ“). EDPB pripomenul, že zavedenie prahovej hodnoty pri ochrane súkromia pre transakcie s nízkou hodnotou, pod ktorou by nemalo dochádzať k sledovaniu transakcií, bolo potrebné na vyváženie tohto rizika, a to tak pre online, ako aj offline režim. EDPB okrem toho vyzval na verejnú a demokratickú diskusiu o tejto téme.
8. Pokiaľ ide o režim boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu v prípade digitálneho eura, EDPB poukázal na to, že súčasný právny rámec pre elektronické platby sa nezdá byť vhodný pre nástroj, akým je digitálne euro, ktoré má zásadne odlišné charakteristiky z hľadiska cieľov politiky, a vzhľadom na úroveň dôvery potrebnej na splnenie očakávaní vyjadrených počas verejnej konzultácie¹⁴. EDPB sa preto zasadzoval za vytvorenie osobitného právneho režimu pre digitálne euro a odporučil vykonať posúdenie rizík pre súkromie ako aj boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu.
9. EDPB a EDPS opätovne zdôrazňujú, že pridaná hodnota digitálneho eura v už aj tak vysoko konkurenčnom európskom platobnom prostredí by spočívala najmä v jeho vlastnostiach týkajúcich sa ochrany súkromia a údajov. Podľa EDPB a EDPS sú totižto prvky digitálneho eura, ktoré zaručujú ochranu súkromia a údajov, podmienkou na získanie dôvery verejnosti v digitálnu formu meny centrálnej banky, ako aj rozhodujúcim impulzom pre jeho prijatie

¹² ECB, Pokrok vo fáze skúmania digitálneho eura, 29. septembra 2022, k dispozícii na adrese: https://www.ecb.europa.eu/paym/digital_euro/investigation/governance/shared/files/ecb.degov220929.en.pdf?8eec0678b57e98372a7ae6b59047604b

¹³ Vyhlásenie EDPB 04/2022 o koncepčných možnostiach digitálneho eura z hľadiska ochrany súkromia a údajov, prijaté 10. októbra 2022, je k dispozícii na adrese: https://edpb.europa.eu/system/files/2022-10/edpb_statement_20221010_digital_euro_en.pdf

¹⁴ Pozri bod 2 a poznámku pod čiarou č. 8.

občanmi EÚ¹⁵. Túto dôveru by nemal podkopať nevhodný návrh digitálneho eura alebo právneho rámca. Zabránenie takejto situácii je samotným účelom spoločného stanoviska.

2 ROZSAH STANOVISKA

10. Dňa 29. júna 2023 Komisia požiadala EDPB a EDPS o spoločné stanovisko (ďalej len „stanovisko“) v súlade s článkom 42 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2018/1725 (ďalej len „nariadenie o ochrane údajov inštitúciami EÚ“) k dvom návrhom nariadení, ktoré sú súčasťou „balíka o jednotnej mene“. Tento legislatívny balík zahŕňa:
 - návrh nariadenia o zavedení digitálneho eura¹⁶ (ďalej len „návrh“);
 - návrh nariadenia o poskytovaní služieb v digitálnom eure poskytovateľmi platobných služieb zaregistrovanými v členských štátoch, ktorých menou nie je euro, a o zmene nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1230¹⁷.
11. Cieľom týchto dvoch návrhov, ktoré sa navzájom podporujú, je zaviesť digitálne euro a zabezpečiť, aby Európania mali možnosť hotovostných aj digitálnych platieb v prípade, že chcú platiť peniazmi centrálnej banky. V kontexte tohto stanoviska sa uvádzajú len odporúčania týkajúce sa návrhu nariadenia o zavedení digitálneho eura.
12. V návrhu sa stanovuje právny rámec pre prijatie a vydávanie digitálneho eura ECB a na tento účel návrh do veľkej miery vychádza z prístupu uvedeného v tretej správe o pokroku, ktorú ECB vydala v apríli 2023¹⁸.
13. Konkrétne sa v návrhu ustanovuje rámec pre ECB na vydávanie digitálneho eura v súlade s návrhom a bez toho, aby bolo dotknuté nezávislé postavenie a právomoci ECB podľa zmlúv¹⁹. V návrhu sa okrem toho zavádza digitálne euro ako zákonné platidlo a stanovujú sa pravidlá jeho distribúcie prostredníctvom poskytovateľov platobných služieb. V návrhu sa okrem toho vymedzujú úlohy a povinnosti národných centrálnych bánk a ECB v oblasti vydávania a finančného dohľadu a stanovujú sa základy pre technické vlastnosti digitálneho eura. Po prijatí

¹⁵ V tejto súvislosti EDPB a EDPS poznamenávajú, že podľa prieskumu uskutočneného v mene Bundesbank v Nemecku hlavnými možnými nevýhodami boli podľa respondentov absencia pridanej hodnoty (pre 77 % respondentov), strach z prvého kroku smerom k zrušeniu fyzickej hotovosti (61 %) a možnosť všeobecného dohľadu nad spotrebiteľskými zvyklosťami (54 %) (Deutsche Bundesbank, mesačná správa, október 2021, k dispozícii na adrese: <https://www.bundesbank.de/resource/blob/879312/807018037068359550e1d89a5dc366fe/mL/2021-10-digitaler-euro-private-haushalte-data.pdf>). Okrem toho, podľa poslednej štúdie SPACE ECB, 60 % občanov eurozóny považuje za dôležité mať možnosť platiť v hotovosti. Vnímané kľúčové výhody hotovosti sú pre nich anonymita a ochrana súkromia (ECB, Štúdia o platobných postojoch spotrebiteľov v eurozóne, 20. decembra 2022, k dispozícii na adrese: https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_surveys/space/html/ecb.spacereport202212~783ffdf46e.en.html).

¹⁶ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o zavedení digitálneho eura, COM/2023/369 final.

¹⁷ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o poskytovaní služieb v digitálnom eure poskytovateľmi platobných služieb zaregistrovanými v členských štátoch, ktorých menou nie je euro, a o zmene nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1230, COM/2023/368 final.

¹⁸ ECB, Pokrok vo fáze skúmania digitálneho eura – tretia správa, 24. apríla 2023, k dispozícii na adrese: https://www.ecb.europa.eu/paym/digital_euro/investigation/governance/shared/files/ecb.degov230424_progress.en.pdf.

¹⁹ Článok 133 ZFEÚ.

tohto návrhu by ECB musela ďalej vypracovať technické normy týkajúce sa zavedenia digitálneho eura.

14. V návrhu sa navrhujú dva režimy pre digitálne euro: online a offline. Rozhodnutie používateľa digitálneho eura pre ktorýkoľvek z týchto režimov má významné dôsledky v oblasti ochrany údajov, keďže v návrhu sa rozlišujú povinnosti v rámci týchto režimov, napríklad pokiaľ ide o vyrovnanie transakcií a uplatniteľnosť pravidiel v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu²⁰.
15. Návrh má významné dôsledky pre základné práva jednotlivcov na súkromie a ochranu osobných údajov. Za dozor nad spracúvaním osobných údajov podľa návrhu budú zodpovedné dozorné orgány zriadené podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov a nariadenia o ochrane údajov inštitúciami EÚ²¹.
16. Rozsah tohto stanoviska sa obmedzuje na aspekty návrhu súvisiace so spracúvaním osobných údajov, ktoré predstavujú jeden z hlavných pilierov tohto návrhu. Keďže, ako sa vysvetľuje v stanovisku, sa v návrhu uvádzajú viaceré obavy týkajúce sa ochrany základných práv na súkromie a ochranu osobných údajov, cieľom tohto stanoviska nie je poskytnúť vyčerpávajúci zoznam všetkých problémov, ani zakaždým poskytnúť alternatívne ustanovenia alebo návrhy znení. Namiesto toho je cieľom tohto stanoviska zaoberať sa hlavnými oblasťami návrhu, vzhľadom na aspekty ochrany súkromia a osobných údajov návrhu.

3 VŠEOBECNÉ POZNÁMKY

17. EDPB a EDPS vítajú zámer navrhnuť digitálne euro tak, aby sa minimalizovalo spracúvanie osobných údajov poskytovateľmi platobných služieb, Eurosystemom a poskytovateľmi podporných služieb na to, čo je potrebné na zabezpečenie riadneho fungovania digitálneho eura²². Je to zrejmé zo spôsobu, akým sa návrh pokúša vymedziť osobné údaje, ktoré má spracúvať každý z uvedených aktérov, a to definovaním kategórií osobných údajov, ktoré by spadali do každej spracovateľskej činnosti uvedenej v prílohách priložených k návrhu. V návrhu sa tiež zdôrazňuje potreba primeraného uplatňovania zásady špecificky navrhutej a štandardnej ochrany údajov, a to vyžadovaním zavedenia najmodernejších opatrení v oblasti bezpečnosti a ochrany súkromia²³ a osobitných záruk v prípadoch, ktoré si vyžadujú osobitnú pozornosť na základe ich rizík²⁴.
18. EDPB a EDPS takisto vítajú odôvodnenie 12 návrhu, v ktorom sa odkazuje na rámec EÚ pre ochranu osobných údajov, ako aj odôvodnenie 70, v ktorom sa zdôrazňuje, že vysoká úroveň ochrany súkromia a osobných údajov je rozhodujúca pre dôveru verejnosti v digitálne euro,

²⁰ Pozri oddiel 11 tohto stanoviska.

²¹ Odôvodnenie 12 návrhu.

²² Odôvodnenia 71 a 72 návrhu.

²³ Napríklad v článku 35 ods. 4 sa stanovuje jasné oddelenie osobných údajov s cieľom zabezpečiť, aby Európska centrálna banka a národné centrálné banky nemohli priamo identifikovať jednotlivých používateľov digitálneho eura.

²⁴ Pozri poslednú vetu článku 35 ods. 8 návrhu.

pričom odkazujú na uvedené vyhlásenie EDPB vydané v roku 2022 o koncepčných možnostiach digitálneho eura z hľadiska ochrany súkromia a údajov²⁵.

19. Vzhľadom na skutočnosť, že jednotlivci aj odborníci považujú súkromie za najdôležitejšiu vlastnosť digitálneho eura²⁶, EDPB a EDPS pripomínajú, že špecificky navrhnutá a štandardná ochrana údajov by mala byť začlenená do návrhu digitálneho eura od začiatku vrátane technických rozhodnutí, ktoré by ECB prijala podľa článku 5 ods. 2 návrhu, a so zreteľom na doplňujúce delegované a vykonávacie akty Komisie podľa článku 5 ods. 1 po prijatí návrhu. EDPB a EDPS v tejto súvislosti zdôrazňujú význam zavádzania technológií na zvýšenie ochrany súkromia pri navrhovaní digitálneho eura.
20. EDPB a EDPS ďalej pripomínajú, že podľa judikatúry SDEÚ sa na akékoľvek obmedzenia výkonu práv na ochranu osobných údajov a rešpektovanie súkromného života v súvislosti so spracúvaním osobných údajov uplatňuje kritérium nevyhnutnosti²⁷. To zahŕňa posúdenie, či by sa inými opatreniami nedosiahol požadovaný výsledok s nižším stupňom zásahu do dotknutého základného práva. Okrem toho pri prijímaní opatrení, ktoré zasahujú do základných práv na ochranu osobných údajov, musí zákonodarca posúdiť, či je dôležitosť cieľa všeobecného záujmu, ktorý sa spracúvaním sleduje, primeraná závažnosti zásahu²⁸.
21. V tejto súvislosti sa EDPB a EDPS domnievajú, že úlohy súvisiace so správou používateľov (t. j. správa účtov digitálneho eura/digitálnych peňaženiek, poskytovanie a správa platobných nástrojov), riadením transakcií (t. j. iniciácia transakcie, autentifikácia a validácia transakcie) a riadením likvidity (nadobudnutie a odpredaj) by v zásade mali byť čo najviac „decentralizované“. EDPB a EDPS preto vítajú, že distribúciu digitálneho eura by podľa návrhu vykonávali regulovaní finanční sprostredkovatelia decentralizovaným spôsobom, a nie priamo Eurosystem. Decentralizovaný prístup by mohol uľahčiť najmä výkon práv dotknutých osôb u každého finančného sprostredkovateľa ako aj prevádzkovateľa. V tejto súvislosti oddiel 8 tohto spoločného stanoviska obsahuje niekoľko odporúčaní a výzvu na objasnenie funkcií a úloh, ktoré by sa bez toho, aby sa narušilo fungovanie digitálneho eura a úloha ECB, mohli zveriť finančným sprostredkovateľom.
22. Okrem toho, hoci EDPB a EDPS uznávajú potrebu zavedenia obmedzenia držby prostriedkov v digitálnom eure pre každého používateľa digitálneho eura, EDPB a EDPS poukazujú na to, že takáto funkcia automaticky znamená stratu úplnej anonymity a určitý stupeň spracúvania osobných údajov²⁹.

²⁵ Vyhlásenie EDPB 04/2022 o koncepčných možnostiach digitálneho eura z hľadiska ochrany súkromia a údajov, prijaté 10. októbra 2022, je k dispozícii na adrese: https://edpb.europa.eu/system/files/2022-10/edpb_statement_20221010_digital_euro_en.pdf

²⁶ Strana 7 posúdenia vplyvu návrhu, SWD(2023) 233 final.

²⁷ Rozsudok zo 16. decembra 2008, Tietosuoja-valtuutettu/Satakunnan Markkinapörssi Oy a Satamedia Oy, C-73/07, EU:C:2008:727, bod 56; rozsudok z 9. novembra 2010, spojené veci Volker und Markus Schecke, C-92/09 a C-93/09, EU:C:2010:662, body 77 a 86. Okrem toho pozri Usmernenia EDPS o posudzovaní primeranosti opatrení, ktoré obmedzujú základné práva na súkromie a na ochranu osobných údajov, 19. decembra 2019, k dispozícii na: https://edps.europa.eu/sites/default/files/publication/19-12-19_edps_proportionality_guidelines2_en.pdf.

²⁸ Rozsudok z 1. augusta 2022, OT a Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, bod 98.

²⁹ V tejto súvislosti pozri oddiel 7 tohto stanoviska.

23. Ako už zdôraznil EDPB³⁰, vysoká úroveň ochrany súkromia a údajov je nevyhnutná na zabezpečenie dôvery občanov v budúce digitálne euro a v konečnom dôsledku aj jeho úspechu. V tejto súvislosti by zaznamenávanie všetkých online transakcií v digitálnom eure bez ohľadu na ich objem podľa všetkého nebolo v súlade s cieľom návrhu podporiť ochranu údajov ako kľúčovú politiku uplatňovanú Úniou, ani s významom, ktorý občania prikladajú súkromiu v súvislosti s digitálnym eurom, ako sa uvádza vo vyššie uvedenom prieskume, ktorý ECB uskutočnila v roku 2021³¹. EDPB a EDPS preto považujú za potrebné zabezpečiť vysokú úroveň súkromia nielen v prípade offline platieb v digitálnych eurách, ako sa v súčasnosti predpokladá v návrhu³², ale aj v prípade online platobných transakcií v digitálnych eurách s nízkou hodnotou. EDPB a EDPS odporúčajú dosiahnutie tohto cieľa zavedením prahovej hodnoty pri ochrane súkromia pre online digitálne platobné transakcie s nízkou hodnotou, ako sa podrobnejšie uvádza v oddiele 11.
24. EDPB a EDPS okrem toho oceňujú úsilie vynaložené na zabezpečenie toho, aby návrh nemal vplyv na uplatňovanie existujúcich právnych predpisov EÚ, ktorými sa riadi spracúvanie osobných údajov, vrátane úloh a právomocí príslušných dozorných orgánov pokiaľ ide o monitorovanie dodržiavania právnych predpisov o ochrane údajov, ako sa uvádza v preambule návrhu³³. Dôležitý aspekt sa týka právneho základu pre prevádzkovateľov, ktorí spracúvajú osobné údaje v kontexte návrhu, a primeraného rozdelenia úloh a rozdelenia zodpovedností medzi poskytovateľmi platobných služieb, Eurosystemom, ako aj poskytovateľmi podporných služieb. Týmto prvkom sa zaoberá oddiel 10 tohto spoločného stanoviska.
25. EDPB a EDPS okrem toho berú na vedomie, že v článku 282 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) sa ustanovuje, že ECB je pri výkone svojich právomocí nezávislá a že inštitúcie, orgány, úrady a agentúry EÚ – vrátane Komisie a spoluzákonodarcov - musia túto nezávislosť rešpektovať. V článku 130 ZFEÚ sa dodáva, že pri uplatňovaní svojich právomocí a pri plnení úloh a povinností, ktoré jej vyplývajú zo zmlúv a štatútu ECB, ECB nepožaduje ani neprijíma pokyny od inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Únie. Podľa článku 132 ZFEÚ môže ECB vydávať nariadenia a prijímať rozhodnutia potrebné na vykonávanie a plnenie svojich úloh³⁴, čo ECB často robí, aj pokiaľ ide o spôsoby, akým spracúva a spravuje osobné údaje v súvislosti so svojimi operáciami³⁵. Hoci EDPB a EDPS náležite rešpektujú rozhodovaciu

³⁰ Vyhlásenie EDPB 04/2022 o koncepčných možnostiach digitálneho eura z hľadiska ochrany súkromia a údajov, prijaté 10. októbra 2022, je k dispozícii na adrese: https://edpb.europa.eu/system/files/2022-10/edpb_statement_20221010_digital_euro_en.pdf

³¹ ECB, Správa o verejnej konzultácii o digitálnom eure, apríl 2021, k dispozícii na adrese: <https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2021/html/ecb.pr210414~ca3013c852.en.html>

³² Článok 37 návrhu.

³³ Odôvodnenie 12 návrhu. „Každé spracovanie údajov podľa tohto nariadenia musí byť v súlade s nariadením (EÚ) 2016/679 a nariadením (EÚ) 2017/1725, ak patrí do ich príslušného rozsahu uplatňovania. Orgány dohľadu podľa nariadenia (EÚ) 2016/679 a nariadenia (EÚ) 2018/1725 sú preto zodpovedné za dohľad nad spracúvaním osobných údajov, ktoré sa vykonáva v súvislosti s týmto nariadením.“ Okrem toho sa v odôvodnení 70 uvádza, že „Spracúvanie osobných údajov na účely súladu s týmto nariadením a v súvislosti s ním by sa uskutočňovalo podľa nariadenia (EÚ) 2016/679 35 a nariadenia (EÚ) 2018/1715 36, prípadne aj podľa smernice 2002/58/ES“.

³⁴ Odráža sa to aj v článku 282 ods. 4 ZFEÚ: „Európska centrálna banka prijíma opatrenia potrebné na plnenie svojich úloh v súlade s článkami 127 až 133 a článkom 138 a s podmienkami ustanovenými v štatúte ESCB a ECB.“

³⁵ Pozri, napríklad: Rozhodnutie Európskej centrálnej banky (EÚ) 2020/655 z 5. mája 2020, ktorým sa prijímajú vykonávacie pravidlá týkajúce sa ochrany údajov v Európskej centrálnej banke a ktorým sa zrušuje rozhodnutie

autonómiu ECB, zdôrazňujú zároveň, že je potrebné, aby sa v návrhu stanovili jasné pravidlá, ktoré budú predmetom legislatívnej diskusie a schválenia, týkajúce sa spracúvania osobných údajov v súvislosti s vydávaním a používaním digitálneho eura, s jasnými zárukami, čím sa zabezpečí najvyššia možná úroveň ochrany základných práv a slobôd.

26. V tejto súvislosti EDPB a EDPS chápu, že zákonodarca EÚ je poverený „ustanoviť opatrenia potrebné na používanie eura ako jednotnej meny“, ako sa uvádza v článku 133 ZFEÚ, ktorý je právnym základom návrhu v zmluvách. Inštitucionálne a právne obmedzenia právneho základu podľa článku 133 ZFEÚ vyplývajúce z pravidiel zakotvených v ZFEÚ si však vyžadujú, aby sa ECB ponechala určitá miera voľnej úvahy, pokiaľ ide o podrobné opatrenia, pravidlá a normy, ktoré ECB prijme na vykonávanie opatrení prijatých spoluzákonodarcami, ako sú opatrenia uvedené v článku 5 ods. 2 návrhu³⁶. EDPB a EDPS si takisto uvedomujú, že to je dôvod, prečo sa v návrhu ECB len zriedkavo poveruje vykonávaním určitých úloh, ale často sa ponecháva na jej uváženie (použitím slova „*môže*“ namiesto „*musí*“), či ich vykoná alebo nie³⁷. V každom prípade aj v prípadoch, keď sa technické rozhodnutia ponechávajú na ECB, sú tieto rozhodnutia podmienené potrebou zabezpečiť súlad s právnymi predpismi Únie o ochrane údajov vrátane požiadaviek nevyhnutnosti a primeranosti.
27. EDPB a EDPS napokon uznávajú, že v návrhu sa okrem zdôraznenia potreby zabezpečiť súlad so všeobecným nariadením o ochrane údajov a nariadením o ochrane údajov inštitúciami EÚ stanovujú osobitné obmedzenia pre prevádzkovateľov a záruky pre dotknuté osoby, pokiaľ ide o spracúvanie osobných údajov. Platí to napríklad v prípade zákazu ponechávania údajov o transakciách poskytovateľmi platobných služieb alebo Eurosystemom v prípade offline platobných transakcií v digitálnom eure podľa článku 37 ods. 2 návrhu. EDPB a EDPS takisto vítajú požiadavku, aby ECB pred prijatím podrobných opatrení, pravidiel a noriem, ktoré môžu mať vplyv na ochranu údajov podľa článku 5 ods. 2 návrhu, konzultovala s EDPS.

ECB/2007/1 (ECB/2020/28) (Ú. v. EÚ L 152, 15.5.2020, s. 13 – 20); rozhodnutie Európskej centrálnej banky (EÚ) 2021/1486 zo 7. septembra 2021 o prijatí vnútorných pravidiel týkajúcich sa obmedzení práv dotknutých osôb v súvislosti s úlohami Európskej centrálnej banky, ktoré sa týkajú prudenciálneho dohľadu nad úverovými inštitúciami (ECB/2021/42), Ú. v. EÚ L 328, 16.9.2021, s. 15 – 22 a odôvodnenie 10 rozhodnutia Európskej centrálnej banky (EÚ) 2022/1982 z 10. októbra 2022 o využívaní služieb Európskeho systému centrálnych bánk príslušnými orgánmi a spolupracujúcimi orgánmi, ktorým sa mení rozhodnutie ECB/2013/1 (ECB/2022/34) (Ú. v. EÚ L 272, 20.10.2022, s. 29 – 35).

³⁶ V článku 5 ods. 2 sa uvádza, že „V rámci tohto nariadenia sa na digitálne euro vzťahujú aj podrobné opatrenia, pravidlá a normy, ktoré môže prijať Európska centrálna banka na základe vlastných právomocí. Ak majú takéto podrobné opatrenia, pravidlá a normy vplyv na ochranu práv a slobôd jednotlivcov pri spracúvaní osobných údajov, Európska centrálna banka by mala pred ich prijatím konzultovať s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov.“

³⁷ Pozri príklad v odôvodnení 25: „Európska centrálna banka **môže** podporovať poskytovateľov platobných služieb pri vykonávaní úlohy presadzovania všetkých obmedzení držby, a to aj tým, že sama alebo spoločne s národnými centrálnymi bankami určí jednotný prístupový bod týkajúci sa identifikátorov používateľov digitálneho eura a súvisiacich obmedzení držby prostriedkov v digitálnom eure.“ Pozri tiež odôvodnenie 68: „Európska centrálna banka **môže** zaviesť všeobecný mechanizmus predchádzania podvodom a ich odhaľovania, ktorým sa podporia činnosti riadenia boja proti podvodom vykonávané poskytovateľmi platobných služieb v prípade online transakcií s platbou v digitálnom eure.“ (zvýraznenie bolo doplnené)

4 KAPITOLA I – PREDMET ÚPRAVY A VYMEDZENIE POJMOV

28. EDPB a EDPS poznamenávajú, že v článku 2 návrhu sa stanovujú vymedzenia pojmov potrebné na pochopenie návrhu ako celku. EDPB a EDPS sa však domnievajú, že niektoré vymedzenia pojmov chýbajú alebo si vyžadujú ďalšie objasnenia, aby sa zabezpečila právna istota.
29. Po prvé, ústredným prvkom návrhu sú údaje generované platobnými transakciami. V návrhu sa však nevymedzuje, čo by znamenali „údaje o transakcii“ a či sa offline alebo online platobný režim líši pokiaľ ide o druhy údajov o transakcii, ktoré sa buď generujú z transakcie, alebo sa očakávajú a vyžadujú na úspešné vykonanie transakcie. EDPB a EDPS odporúčajú presne vymedziť, ktorý druh údajov by spadal do kategórie „údaje o transakcii“. EDPB a EDPS v tejto súvislosti okrem toho poznamenávajú, že v prílohách III, IV a V k návrhu sa uvádzajú široké kategórie osobných údajov, ktorých spracúvanie sa očakáva od rôznych aktérov. Tieto kategórie osobných údajov by mali byť presnejšie vymedzené, ako je podrobne uvedené v oddiele 9 tohto spoločného stanoviska.
30. Okrem toho EDPB a EDPS poznamenávajú, že v návrhu sa na viacerých miestach uvádza pojem „miestne pamäťové zariadenia“. V návrhu sa konkrétne odkazuje na pojem „miestne pamäťové zariadenia“ podľa článku 2 ods. 15, článku 34 ods. 1 písm. c), článku 35 ods. 1 písm. c) a článku 37 ods. 4 písm. b), ktorý nie je vymedzený v článku 2 návrhu. Podľa odôvodnenia 34 návrhu: *„Poskytovatelia platobných služieb by mali ukladať iba identifikátor miestneho pamäťového zariadenia použitého v prípade offline digitálneho eura, a to iba na obdobie poskytovania offline digitálneho eura svojim zákazníkom“*. V tom istom odôvodnení sa tiež uvádza, že poskytovatelia platobných služieb by dočasne uchovávali identifikátor miestneho pamäťového zariadenia používaného pre digitálne euro offline. V odôvodnení 35 sa ďalej uvádza, že poskytovatelia platobných služieb by mali registrovať a opätovne registrovať miestne pamäťové zariadenia na offline transakcie svojich zákazníkov s platbou v digitálnom eure. V odôvodnení 75 sa napokon uvádza, že v súvislosti s offline platobnými transakciami v digitálnom eure by poskytovatelia platobných služieb spracúvali *„[...] iba osobné údaje týkajúce sa vkladov alebo výberov digitálnych eur v rámci platobných účtov v digitálnom eure, ktoré potom nahrávajú do miestnych pamäťových zariadení alebo z miestnych pamäťových zariadení na platobné účty v digitálnom eure. Patrí k nim identifikátor miestnych pamäťových zariadení, ktorý poskytovatelia platobných služieb priradia k používateľovi digitálnych služieb, ktorý má v držbe offline digitálne euro“*. Preto používanie pojmu „miestne pamäťové zariadenia“ v návrhu podľa všetkého odkazuje na „mobilné zariadenia“. V článku 2 ods. 31 sa však výslovne vymedzujú „mobilné zariadenia“ ako *„[...] zariadenie, ktoré umožňuje používateľom digitálneho eura autorizovať online alebo offline transakcie s platbou v digitálnom eure, a to najmä smartfóny, tablety, inteligentné hodinky a nositeľné zariadenia každého druhu“*. EDPB a EDPS okrem toho poznamenávajú, že v návrhu sa pri vymedzení pojmu „platobný účet v digitálnom eure“ podľa článku 2 ods. 5 používa pojem „offline zariadenie digitálneho eura“. V tejto súvislosti EDPB a EDPS odporúčajú objasniť, či „miestne pamäťové zariadenia“ predstavujú iné zariadenia ako „mobilné zariadenia“, ako sú vymedzené v článku 2 ods. 31 návrhu, a ak je to tak, zahrnúť do článku 2 návrhu samostatné vymedzenie tohto pojmu. Takéto objasnenia by sa mali primerane vzťahovať na pojem „offline zariadenie digitálneho eura“ uvedené v článku 2 ods. 5 návrhu.

31. Okrem toho EDPB a EDPS odporúčajú objasniť vymedzenie pojmu „*identifikátor používateľa*“ v článku 2 ods. 27 návrhu. V článku 2 ods. 27 návrhu sa vymedzuje „*identifikátor používateľa*“ ako „[...] *jedinečný identifikátor vytvorený poskytovateľom platobných služieb distribuujúcim digitálne euro, ktorý jednoznačne identifikuje na účely digitálneho eura používateľov digitálneho eura, ale ktorý Európska centrálna banka a národné centrálné banky nedokážu priradiť k identifikovateľnej fyzickej alebo právnickej osobe*“. V tejto súvislosti EDPB a EDPS poznamenávajú, že v prílohe III sa uvádza, že „*identifikátor používateľa*“ by zahŕňal „*názov držiteľov miestneho pamäťového zariadenia*“. Ďalším príkladom je vzťah medzi pojmami „*identifikátor používateľa*“ vymedzeným v článku 2 ods. 27 návrhu a „*alias používateľa*“ vymedzeným v článku 2 ods. 28 návrhu, ktoré podľa všetkého poukazujú na metódu pseudonymizácie, ako je vymedzená v článku 4 ods. 5 všeobecného nariadenia o ochrane údajov, hoci sa to výslovne uvádza len v článku 2 ods. 28 návrhu.
32. EDPB a EDPS napokon poukazujú na to, že v článku 22 ods. 3 návrhu sa používa pojem „*jedinečné číslo platobného účtu v digitálnom eure*“, ktorý však nie je vymedzený v článku 2. EDPB a EDPS preto na zabezpečenie právnej istoty odporúčajú zahrnúť do článku 2 vymedzenie pojmu „*jedinečné číslo platobného účtu v digitálnom eure*“. Zahrnutie tejto definície by tiež pomohlo objasniť rozdiel medzi inými typmi identifikátorov v návrhu, najmä medzi „*identifikátorom používateľa*“, ako je vymedzený v článku 2 ods. 27, a „*aliasom používateľa*“, ako je vymedzený v článku 2 ods. 28 návrhu.

5 KAPITOLA III – ZÁKONNÉ PLATIDLO

33. EDPB a EDPS vítajú politický cieľ priznať digitálnemu euru hodnotu zákonného platidla, ako je to v prípade euromincí a eurobankoviek. Digitálne euro musí dopĺňať fyzickú hotovosť, ktorá je zastrešujúcim platobným prostriedkom pokiaľ ide o súkromie a slobody jednotlivcov, a nie ju nahrádzať. V tejto súvislosti EDPB a EDPB vítajú skutočnosť, že podľa článku 12 ods. 2 návrhu si občania budú môcť vždy vybrať, či chcú platiť v digitálnych eurách alebo v hotovosti.

6 KAPITOLA IV – DISTRIBÚCIA

34. V návrhu sa upravuje distribúcia digitálneho eura prostredníctvom existujúceho právneho rámca EÚ pre poskytovanie platobných služieb stanoveného smernicou (EÚ) 2015/2366 (PSD2)³⁸. Poskytovatelia platobných služieb môžu poskytovať platobné služby v digitálnom eure viacerým kategóriám fyzických a právnických osôb podľa článku 13 návrhu.
35. EDPB a EDPS poznamenávajú, že digitálne euro možno distribuovať aj fyzickým alebo právnickým osobám, ktoré nemajú bydlisko alebo sídlo v členských štátoch, ktorých menou je euro, podľa článku 13 ods. 1 písm. b) a c) návrhu. Podľa súčasného návrhu však nie je jasné, v ktorých prípadoch, ako a prečo sa platobné služby v digitálnom eure môžu obmedziť na tieto kategórie dotknutých osôb, ako to ovplyvňuje spracúvanie osobných údajov a či sa osobné údaje vymažú, keď je využívanie týchto služieb obmedzené. Takisto nie je jasné, či by sa takéto

³⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366 z 25. novembra 2015 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia smernice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 1093/2010, a ktorou sa zrušuje smernica 2007/64/ES, Ú. v. EÚ L 337, 23.12.2015, s. 35–127.

informácie mali špecifikovať v rámci tohto návrhu alebo návrhu nariadenia o poskytovaní služieb v digitálnom eure poskytovateľmi platobných služieb zaregistrovanými v členských štátoch, ktorých menou nie je euro. EDPB a EDPS preto odporúčajú objasniť spracúvanie vykonávané v rámci distribúcie digitálneho eura fyzickým alebo právnickým osobám, ktoré nemajú bydlisko alebo sídlo v členských štátoch, ktorých menou je euro, a to buď v tomto návrhu alebo v návrhu nariadenia o poskytovaní služieb v digitálnom eure poskytovateľmi platobných služieb zaregistrovanými v členských štátoch, ktorých menou nie je euro.

36. V článku 13 ods. 4 návrhu sa vyžaduje predchádzajúce schválenie používateľa digitálneho eura na prepojenie platobného účtu v digitálnom eure s fiat platobnými účtami na účely nadobudnutia aj odpredaja digitálneho eura na účte a na doplnenie platieb, ktoré presahujú obmedzenie držby prostriedkov v digitálnom eure. Toto prepojenie by zahŕňalo spracúvanie osobných údajov, keďže by sa vymieňali informácie o viacerých platobných účtoch, ktoré nemusí nevyhnutne poskytovať ten istý poskytovateľ platobných služieb. Z hľadiska ochrany údajov sa EDPB a EDPS domnievajú, že predchádzajúce schválenie by sa nemalo vykladať ako súhlas v zmysle všeobecného nariadenia o ochrane údajov, ale skôr ako záruka zmluvnej povahy. EDPB a EDPS preto odporúčajú nahradiť formuláciu „*predchádzajúce schválenie*“ [*prior approval*] formuláciou „*povolenie*“ [*permission*]. Takýto prístup by bol v súlade s návrhom nariadenia o platobných službách³⁹ a návrhom nariadenia o rámci pre prístup k finančným údajom⁴⁰. V tejto súvislosti už EDPS vydal konkrétne odporúčania vo svojich predchádzajúcich stanoviskách⁴¹. Tieto odporúčania, konkrétne potreba odlíšiť „*povolenie*“ na jednej strane od právneho základu súhlasu so spracúvaním osobných údajov podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov na strane druhej, by boli platné aj vzhľadom na daný návrh.
37. EDPS a EDPB by napokon chceli poukázať na to, že usmernenia Úradu pre boj proti praniu špinavých peňazí (ďalej len „*AMLA*“) a Európskeho orgánu pre bankovníctvo (ďalej len „*EBA*“) spomenuté v článku 14 ods. 5 návrhu by sa mali vykladať v tom zmysle, že poskytovatelia platobných služieb by nemali zaznamenávať status potenciálnych používateľov digitálneho eura (napr. ako žiadateľ o azyl alebo osoba, ktorej bola poskytnutá medzinárodná ochrana alebo jednotlivec bez stálej adresy alebo štátny príslušník tretej krajiny, ktorému nebolo udelené povolenie na pobyt), keďže by to mohlo viesť k stigmatizácii týchto používateľov.

³⁹ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o platobných službách na vnútornom trhu a o zmene nariadenia (EÚ) č. 1093/2010, COM/2023/367 final.

⁴⁰ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o rámci pre prístup k finančným údajom a o zmene nariadení (EÚ) č. 1093/2010, (EÚ) č. 1094/2010, (EÚ) č. 1095/2010 a (EÚ) 2022/2554, COM/2023/360 final.

⁴¹ Stanovisko EDPS 38/2023 k návrhu nariadenia o rámci pre prístup k finančným údajom, prijaté 22. augusta 2023, k dispozícii na adrese: https://edps.europa.eu/system/files/2023-08/2023-0730_d2425_opinion_en.pdf; stanovisko EDPS 39/2023 k návrhu nariadenia o platobných službách na vnútornom trhu a návrhu smernice o platobných službách a službách elektronických peňazí na vnútornom trhu, prijaté 22. augusta 2023, k dispozícii na: https://edps.europa.eu/system/files/2023-08/2023-0729_d2434_opinion_en.pdf

7 KAPITOLA V – POUŽÍVANIE DIGITÁLNEHO EURA AKO UCHOVÁVATEĽA HODNOTY A AKO PLATOBNÉHO PROSTRIEDKU

38. V článku 15 ods. 1 návrhu sa v zásade stanovuje, že používanie digitálneho eura ako uchovávateľa hodnoty môže podliehať obmedzeniam. V článku 16 ods. 1 návrhu sa stanovuje, že ECB vypracuje nástroje na obmedzenie používania digitálneho eura ako uchovávateľa hodnoty a rozhodne o ich parametroch a používaní. V článku 35 ods. 8 návrhu sa ustanovuje, že na účely podpory úlohy poskytovateľov platobných služieb presadzovať obmedzenia držby v súlade s článkom 16 ods. 1 a zabezpečenia núdzového presunu na žiadosť používateľa v súlade s článkom 31 ods. 2 môže ECB samostatne alebo spoločne s národnými centrálnymi bankami zriadiť jednotný prístupový bod týkajúci sa identifikátorov používateľov digitálneho eura a súvisiacich obmedzení držby prostriedkov v digitálnom eure. Okrem toho sa v článku 35 ods. 8 stanovuje, že sa zavedú najmodernejšie bezpečnostné opatrenia a opatrenia na ochranu súkromia s cieľom zabezpečiť, aby sa z informácií, ktoré sú prostredníctvom jednotného prístupového bodu dostupné iným subjektom ako poskytovateľom platobných služieb, ktorých zákazník alebo potenciálny zákazník je používateľom digitálneho eura, nedala vyvodiť totožnosť jednotlivých používateľov digitálneho eura. Okrem toho sa v odôvodnení 77 návrhu uvádza, že na zabezpečenie efektívneho fungovania digitálneho eura v celej eurozóne je potrebný jednotný prístupový bod týkajúci sa identifikátorov používateľov digitálneho eura a súvisiacich obmedzení držby prostriedkov v digitálnom eure, keďže používatelia digitálneho eura môžu vlastniť platobné účty v digitálnom eure v rôznych členských štátoch. Pri zriaďovaní jednotného prístupového bodu by Eurosystem mal zabezpečiť, aby sa spracúvanie osobných údajov minimalizovalo na to, čo je nevyhnutne potrebné, a aby bola začlenená špecificky navrhnutá a štandardná ochrana údajov.
39. EDPB a EDPS uznávajú, že na zabezpečenie toho, aby používateľ digitálneho eura, ktorý môže vlastniť rôzne účty v digitálnom eure u rôznych poskytovateľov platobných služieb, neprekročil obmedzenie držby, je určitý stupeň spracúvania osobných údajov nevyhnutný. V tejto súvislosti EDPB a EDPS poznamenávajú, že podľa článku 35 ods. 8 návrhu „[...] ECB môže samostatne alebo spoločne s národnými centrálnymi bankami zriadiť jednotný prístupový bod týkajúci sa identifikátorov používateľov digitálneho eura a súvisiacich obmedzení držby prostriedkov v digitálnom eure, ako sa uvádza v bode 4 prílohy 4 [...]“. Okrem toho sa v odôvodnení 77 odkazuje na skutočnosť, že „[...] Pri zriaďovaní jednotného prístupového bodu by mali ECB a národné centrálné banky zabezpečiť, aby sa spracúvanie osobných údajov minimalizovalo na to, čo je nevyhnutne potrebné, a aby bola jeho súčasťou špecificky navrhnutá a štandardná ochrana údajov. [...]“.
40. EDPB a EDPS sa zároveň domnievajú, že v návrhu sa dostatočne neobjasňuje nevyhnutnosť a primeranosť spracúvania osobných údajov uvedených v bode 4 prílohy IV. EDPB a EDPS preto odporúčajú ďalej rozpracovať odôvodnenie nevyhnutnosti a primeranosti jednotného prístupového bodu v odôvodnení 77. Okrem toho návrh neobsahuje informácie o tom, ako sa má v tejto súvislosti vykonávať špecificky navrhnutá a štandardná ochrana údajov. EDPB a EDPS odporúčajú ďalej spresniť opatrenia, ktoré by sa mali vykonať na začlenenie špecificky

navrhnete a štandardnej ochrany údajov od začiatku vrátane technických opatrení, ktoré by umožnili decentralizované uchovávanie⁴².

41. Okrem toho nie je z návrhu jasné, ako by poskytovatelia platobných služieb museli spracúvať osobné údaje uvedené v odseku 1 prílohy III, aby mohli v praxi presadzovať obmedzenia držby, a aké sú záruky pre používateľov digitálneho eura, ako napríklad právo namietať proti rozhodnutiam založeným na presadzovaní obmedzení držby alebo sa proti nim odvolať.
42. V článku 17 návrhu sa obmedzujú poplatky, ktoré môžu poskytovatelia platobných služieb účtovať používateľom za používanie platobných služieb v digitálnom eure. EDPB a EDPS poznamenávajú, že pri monitorovaní dodržiavania tohto ustanovenia zo strany poskytovateľov platobných služieb môže ECB spracúvať osobné údaje, keďže ECB by bola oprávnená požadovať od poskytovateľov platobných služieb, aby poskytli „všetky potrebné informácie“ na uplatňovanie ustanovení tohto článku. V tejto súvislosti sa EDPB a EDPS domnievajú, že všeobecný odkaz na „všetky potrebné informácie“ by mohol mať neprimerané účinky na získavanie osobných údajov v praxi. EDPB a EDPS odporúčajú spresniť, že uplatňovanie tohto ustanovenia by sa malo uskutočňovať v súlade s pravidlami ochrany údajov v súlade s účelmi spracúvania vrátane zásady minimalizácie údajov. Žiadosti ECB o informácie by mali byť vždy písomne, so zdôvodnením, príležitostne a nemali by sa týkať celého informačného systému ani viesť ku prepojeniu informačných systémov.⁴³

8 KAPITOLA VII – TECHNICKÉ VLASTNOSTI

8.1 Offline a online režimy digitálneho eura

43. EDPB a EDPS poznamenávajú, že digitálne euro bude k dispozícii v dvoch režimoch: online verzii a offline verzii⁴⁴. EDPB a EDPS dôrazne podporujú zavedenie offline režimu, keďže by sa v porovnaní s online režimom zabezpečila vyššia úroveň súkromia. EDPB a EDPS vítajú najmä skutočnosť, že podľa článku 23 ods. 1 návrhu bude digitálne euro k dispozícii pre online aj offline transakcie s platbou v digitálnom eure od prvej emisie digitálneho eura.
44. Pokiaľ ide o online režim, EDPB a EDPS poznamenávajú, že ako je uvedené v článku 13 ods. 6 v spojení s odôvodnením 9 návrhu, zmluvy o poskytovaní takýchto účtov a služieb by sa uzatvárali medzi používateľmi a poskytovateľmi platobných služieb, t. j. nie medzi používateľmi a ECB. Tento prístup je vítaný, pretože odráža decentralizovanú realizáciu digitálneho eura

⁴² Hoci je pochopiteľné, že informácie na overenie celkového obmedzenia držby digitálneho eura by mohli pochádzať z viac ako jedného účtu digitálneho eura patriaceho tomu istému používateľovi, pri realizácii by sa mala preskúmať možnosť použitia technológií na zvýšenie ochrany súkromia, ktoré by mohli zabrániť centrálnemu uchovávaniu osobných údajov používaných na vykonávanie výpočtov a prijímanie príslušných rozhodnutí (napr. odmietnutie transakcie alebo nový účet s určitým špecifickým obmedzením držby). V tomto ohľade by sa ako možná technika mohla zväžiť Secure Multi-party Computation (pozri Príručku OSN o technológiách na zvýšenie ochrany súkromia pre oficiálnu štatistiku, časť 2.1 a súvisiace príklady, k dispozícii na adrese: <https://unstats.un.org/bigdata/task-teams/privacy/guide/index.cshtml>).

⁴³ Odôvodnenie 31 všeobecného nariadenia o ochrane údajov.

⁴⁴ Článok 23 ods. 1 návrhu.

(konkrétne prostredníctvom poskytovateľov platobných služieb), na rozdiel od centralizovaného prístupu, ktorý by v plnej miere riadil Eurosystem.

45. EDPB a EDPS poznamenávajú, že podľa článku 22 ods. 3 návrhu „každý platobný účet v digitálnom eure má jedinečné číslo platobného účtu v digitálnom eure“. Ako však už bolo uvedené v oddiele 4 tohto stanoviska, pojem „jedinečné číslo platobného účtu v digitálnom eure“ nie je vymedzený v článku 2 návrhu. Neexistencia takejto definície vyvoláva otázky, pokiaľ ide o to: i) kto bude zodpovedný za pravidlá vymedzenia tohto identifikátora; ii) ako by sa identifikátor vytváral: decentralizovane, napríklad tak, že každý poskytovateľ platobných služieb vymedzí svoj vlastný formát; alebo centralizovanejšie, napríklad zo strany ECB; a iii) čo by tento identifikátor obsahoval. EDPB a EDPS preto odporúčajú vymedziť tieto prvky v novej definícii „jedinečného čísla platobného účtu v digitálnom eure“ v článku 2 a všetkých potrebné prevádzkových ustanovenia týkajúce sa jeho vydávania v článku 22.

8.2 Podmienené transakcie s platbou v digitálnom eure

46. EDPB a EDPS zdôrazňujú, že je dôležité zabezpečiť, aby digitálne euro nepredstavovalo „programovateľné peniaze“. EDPB a EDPS v tejto súvislosti zdôrazňujú rozdiel medzi programovateľnými peniazmi, ktoré sú v návrhu vymedzené ako „jednotky digitálnych peňazí s vnútornou logikou, ktorá obmedzuje plnú zameniteľnosť každej jednotky“⁴⁵, a podmienenými transakciami s platbou v digitálnom eure, chápanými ako platobná transakcia, ktorá sa uskutočňuje automaticky po splnení vopred stanovených podmienok (napr. pravidelná platba splátok) dohodnutých medzi platiteľom a príjemcom platby⁴⁶.
47. V článku 24 ods. 2 návrhu je pri podmienených platobných transakciách zdôraznené, že sa výslovne zakazuje, aby digitálne euro bolo programovateľnými peniazmi. Okrem toho sa v odôvodnení 55 uvádza, že „[...] cieľom ani účinkom podmienených platieb by nemalo byť používanie digitálneho eura ako programovateľných peňazí“. Okrem toho sa v článku 12 ods. 1 stanovuje, že digitálne euro musí byť zameniteľné za eurobankovky a euromince v nominálnej hodnote, čo opäť poukazuje na neprogramovateľnú povahu digitálneho eura, keďže neviaže digitálne euro na konkrétne použitia.
48. EDPB a EDPS vítajú tieto špecifikácie a dôrazne odporúčajú spoluzákonodarcom, aby tieto ustanovenia v návrhu zachovali. Z hľadiska ochrany súkromia a osobných údajov by programovateľné digitálne euro totižto predstavovalo neprijateľne vysoké riziko pre ochranu údajov. Mohlo by to napríklad umožniť odvodnenie spotrebiteľského správania používateľa digitálneho eura už v okamihu vydania digitálneho eura alebo viesť k zavedeniu dodatočných mechanizmov na zabezpečenie toho, aby používatelia neobchádzali pokyny obmedzujúce používanie digitálneho eura.

⁴⁵ Článok 2 ods. 18 návrhu.

⁴⁶ Článok 2 ods. 17 návrhu.

8.3 Európske peňaženky digitálnej identity

49. Pokiaľ ide o prístup k platobným službám v digitálnom eure a ich využívanie, návrh by používateľom digitálneho eura umožnil spoliehať sa na služby typu front-end vyvinuté poskytovateľmi platobných služieb a ECB⁴⁷. Takéto služby typu front-end sú vymedzené ako „všetky komponenty potrebné na poskytovanie služieb používateľom digitálneho eura, ktoré komunikujú prostredníctvom vymedzených rozhraní s riešeniami typu back-end a inými službami typu front-end“⁴⁸. Tieto služby typu front-end „[...] musia byť interoperabilné s európskymi peňaženkami digitálnej identity alebo začlenené do nich“, a používatelia digitálneho eura sa na žiadosť môžu vo všeobecnosti spoľahnúť na funkcie týchto peňaženiek digitálnej identity⁴⁹.
50. EDPB a EDPS pripomínajú, že plánovaná technická realizácia⁵⁰ návrhu nariadenia, ktorým sa zriaďujú európske peňaženky digitálnej identity, o ktorom sa v súčasnosti rokuje⁵¹, v konečnom dôsledku určí, či by sa mali integrovať dodatočné záruky ochrany údajov alebo či sa jeho návrh realizuje v súlade s právnymi predpismi o ochrane údajov⁵².
51. EDPB a EDPS poznamenávajú, že náležitú identifikáciu používateľa účtu digitálneho eura vykonávajú poskytovatelia platobných služieb pomocou vhodných overení typu „know-your-customer“ vo fáze zavádzania, na čo by sa mohli využiť európske peňaženky digitálnej identity. EDPB a EDPS vítajú, že používanie európskych peňaženiek digitálnej identity na tento účel by sa podľa článku 25 ods. 2 návrhu uskutočňovalo len na žiadosť používateľov digitálneho eura, a nie štandardne, v súlade s kľúčovou zásadou ochrany údajov minimalizácie údajov a povinnosťou prevádzkovateľov zabezpečiť špecificky navrhnutú a štandardnú ochranu osobných údajov⁵³.

8.4 Vyrovnanie

52. EDPB a EDPS poznamenávajú, že ku konečnému vyrovnaniu online transakcií s platbou v digitálnom eure dochádza v infraštruktúre vyrovnania v digitálnom eure schválenej Eurosystemom⁵⁴. Ide o odlišný prístup v porovnaní s vyrovnávaním transakcií v rámci elektronických súkromných platieb, ktoré sa uskutočňuje medzi platobnými inštitúciami decentralizovaným spôsobom a pri ktorom Eurosystem nemá prístup k platobným transakciám. EDPB a EDPS uznávajú, že vyrovnávanie na makroúrovni online transakcií v

⁴⁷ Článok 28 ods. 1 návrhu. V odseku 2 sa ďalej uvádza, že ECB nemá prístup k žiadnym osobným údajom v súvislosti so službami typu front-end vyvinutými ECB a používanými poskytovateľmi platobných služieb.

⁴⁸ Článok 2 ods. 20 návrhu.

⁴⁹ Článok 25 ods. 1 a 2 návrhu.

⁵⁰ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/eudi-wallet-implementation>.

⁵¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_3556.

⁵² EDPS, Formálne pripomienky k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 910/2014, pokiaľ ide o stanovenie rámca pre európsku digitálnu identitu, 21. júla 2021, strana 2, k dispozícii na: https://edps.europa.eu/system/files/2021-07/21-07-28_formal_comments_2021-0598_d-1609_european_digital_identity_en.pdf

⁵³ Článok 5 ods. 1 písm. c) a článok 25 ods. 1 a 2 všeobecného nariadenia o ochrane údajov.

⁵⁴ Článok 30 ods. 2 a odôvodnenie 64 návrhu.

digitálnom eure by musela vykonávať ECB, keďže digitálne eurá, ktoré nie sú uložené na úrovni bánk, predstavujú priamy záväzok voči ECB a národným centrálnym bankám⁵⁵, a preto si vyžadujú účtovné záznamy na úrovni ECB.

53. EDPB a EDPS zároveň zdôrazňujú, že infraštruktúra vyrovnania, ktorú prijala ECB, by centralizovane uchovávala údaje týkajúce sa všetkých jednotlivcov využívajúcich digitálne euro online a zahŕňala by citlivé informácie, ako napríklad autentifikáciu používateľa⁵⁶. Z dôvodu rozsahu tejto databázy a povahy údajov, ktoré sa majú centralizovane uchovávať, by mohli dôsledky akéhokoľvek porušenia v súvislosti s údajmi potenciálne poškodiť veľmi veľký počet jednotlivcov. EDPB a EDPS sú pripravené pomôcť pri posudzovaní primeraných záruk, ktoré sa majú v tejto súvislosti zaviesť.
54. V tejto súvislosti EDPB a EDPS vítajú odôvodnenie 71 návrhu, v ktorom sa uvádza, že „[...] vyrovnanie transakcií v digitálnom eure by malo byť navrhnuté tak, aby Európska centrálna banka ani národné centrálné banky nemohli priradiť údaje k identifikovanému alebo identifikovateľnému používateľovi digitálneho eura“. EDPB a EDPS takisto vítajú odôvodnenie 76, v ktorom sa uvádza, že „Európska centrálna banka a národné centrálné banky môžu spracúvať osobné údaje v miere potrebnej na plnenie úloh, ktoré sú nevyhnutné na riadne fungovanie digitálneho eura“. EDPB a EDPS zároveň poukazujú na to, že v návrhu sa nestanovuje záväzná povinnosť, ktorou by sa zabezpečila pseudonymizácia údajov o transakciách vo vzťahu k ECB a národným centrálnym bankám. EDPB a EDPS preto odporúčajú zahrnúť výslovnú povinnosť pseudonymizovať údaje o transakciách vo vzťahu k ECB a národným centrálnym bankám v normatívnych ustanoveniach návrhu namiesto toho, aby sa na ňu odkazovalo len v odôvodnení 76 návrhu.

8.5 Všeobecný mechanizmus odhaľovania a prevencie podvodov

55. EDPB a EDPS poznamenávajú, že v článku 32 ods. 1 návrhu sa odkazuje na mechanizmus odhaľovania a prevencie podvodov, ktorý sa ECB môže rozhodnúť vytvoriť s cieľom uľahčiť úlohy odhaľovania a prevencie podvodov, ktoré musia poskytovatelia platobných služieb vykonávať podľa smernice (EÚ) 2015/2366 „[...] s cieľom zabezpečiť plynulé a efektívne fungovanie digitálneho eura“. Tento mechanizmus môže prevádzkovať buď priamo ECB, alebo poskytovatelia podporných služieb, ktorých určí ECB. EDPB a EDPS pozitívne hodnotia, že v článku 32 ods. 2 by sa stanovila povinnosť ECB konzultovať s EDPS vypracovaním podrobností týkajúcich sa prevádzkových prvkov mechanizmu odhaľovania a prevencie podvodov.
56. Podľa článku 32 ods. 3 sa v rámci tohto mechanizmu: „posudzuje expozícia online transakcií v digitálnom eure voči riziku podvodov v reálnom čase, čo využívajú výlučne poskytovatelia platobných služieb, pred tým, ako je transakcia zavedená do infraštruktúry vyrovnania v digitálnom eure“⁵⁷ a „poskytuje podpora poskytovateľom platobných služieb pri odhaľovaní

⁵⁵ Odôvodnenie 9 návrhu.

⁵⁶ Bod 2 prílohy IV priloženej k návrhu.

⁵⁷ COM(2023) 369 final, článok 32 ods. 3 písm. a).

*podvodných transakcií pri online transakciách s platbou v digitálnom eure, ktoré boli vyrovnané*⁵⁸.

57. V tejto súvislosti treba poznamenať, že poskytovatelia platobných služieb už vykonávajú činnosti odhaľovania podvodov, najmä v rámci svojich právnych povinností podľa PSD2⁵⁹. Okrem toho sa v článku 32 ods. 1 uvádza, že poskytovatelia platobných služieb by takéto činnosti odhaľovania podvodov vykonávali aj v súvislosti s digitálnym eurom. V odôvodnení 68 sa zároveň vysvetľuje, že plánovaný mechanizmus je potrebný, pretože „[...] [včasné odhaľovanie podvodov] sa môže stať účinnejším na základe informácií o potenciálne podvodnej činnosti, ktoré pochádzajú od iných poskytovateľov platobných služieb.“ V tom istom odôvodnení sa ďalej dodáva, že: „Táto všeobecná funkcia odhaľovania podvodov existuje v porovnateľných režimoch platieb a je potrebná na dosiahnutie preukázateľne nízkych mier podvodov, aby sa zaistila bezpečnosť digitálneho eura pre spotrebiteľov aj obchodníkov“.
58. EDPB a EDPS uznávajú, že zriadením mechanizmu odhaľovania a prevencie podvodov by sa mohlo umožniť „účinnejšie“ včasné odhalenie podvodov. EDPB a EDPS sa však domnievajú, že zvýšenie účinnosti včasného odhaľovania podvodov samo osebe nestačí na to, aby bol zásah do základných práv na súkromie a ochranu osobných údajov, ktorý by plánovaný systém znamenal, nevyhnutný vzhľadom na Chartu. EDPB a EDPS sa okrem toho domnievajú, že v návrhu sa nestanovujú jasné a presné pravidlá upravujúce rozsah a uplatňovanie plánovaného mechanizmu, a to aj pokiaľ ide o povahu podpory, ktorú má ECB poskytovať poskytovateľom platobných služieb. Napríklad v odôvodnení 68 sa podľa všetkého naznačuje, že mechanizmus odhaľovania a prevencie podvodov by mal porovnateľnú úlohu ako všeobecná funkcia, ktorá existuje v iných platobných schémach. V článku 32 návrhu sa však nerozlišuje medzi funkciou a úlohami ECB ako orgánu zodpovedného za monitorovanie všeobecnej schémy dohľadu nad vykonávaním činností v oblasti boja proti podvodom na jednej strane a funkciou a úlohami poskytovateľov platobných služieb na strane druhej. EDPB a EDPS preto zastávajú názor, že článok 32 návrhu nie je predvídateľný, čo podkopáva právnu istotu a schopnosť posúdiť nevyhnutnosť zavedenia takéhoto opatrenia, čo je nevyhnutnou požiadavkou pre každé obmedzenie základného práva na ochranu osobných údajov podľa článku 52 ods. 1 Charty.
59. Okrem toho, hoci EDPB a EDPS uznávajú, že v obchodných platobných systémoch existujú všeobecné funkcie odhaľovania podvodov, ako sa zdôrazňuje v odôvodnení 68, EDPB a EDPS pripomínajú, že tieto činnosti sa opierajú o používanie rôznych technológií, od tradičných riešení založených na odhaľovaní podvodov na základe pravidiel až po systémy založené na analýze v reálnom čase, strojovom učení, ako aj umelej inteligencii, pričom všetky si vyžadujú spracúvanie veľkého množstva osobných údajov⁶⁰. V dôsledku toho si zabezpečenie ochrany

⁵⁸ COM(2023) 369 final, článok 32 ods. 3 písm. b).

⁵⁹ Pozri článok 72 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366 z 25. novembra 2015 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia smernice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 1093/2010, a ktorou sa zrušuje smernica 2007/64/ES (Text s významom pre EHP).

Ú. v. EÚ L 337, 23.12.2015, s. 35 – 127.

⁶⁰ Napríklad medzinárodné súkromné kartové schémy prevádzkujú všeobecné mechanizmy odhaľovania podvodov, ktoré spracúvajú širokú škálu osobných údajov vrátane behaviorálnej biometrie, ktorá sa používa na analýzu vzorov správania spotrebiteľov s cieľom odhaliť podvod.

základných práv v tejto súvislosti vyžaduje starostlivé zváženie nevyhnutnosti a primeranosti vykonaného spracúvania osobných údajov, ako aj spoľahlivé záruky. Toto posúdenie je o to dôležitejšie pri uvažovaní o systéme, ako je napríklad predpokladaný mechanizmus odhaľovania a prevencie podvodov.

60. EDPB a EDPS sa na záver domnievajú, že v návrhu sa dostatočne nepreukazuje potreba ECB vytvoriť všeobecný mechanizmus odhaľovania a prevencie podvodov prevádzkovaný ECB, a potreba poskytnúť primerané záruky potrebné na to, aby bolo spracúvanie v súlade so zásadou proporcionality. EDPB a EDPS preto vyzývajú spoluzákonodarcov, aby ďalej preukázali takúto nevyhnutnosť, alebo ak by sa táto nevyhnutnosť nepreukázala, aby zvážili menej rušivé opatrenia z hľadiska ochrany údajov. V prípade, že sa preukáže nevyhnutnosť takéhoto mechanizmu, mali by sa vymedziť osobitné záruky, a to aj v súvislosti s primeraným obmedzením uchovávaní, s cieľom zabezpečiť, aby mechanizmy boja proti podvodom nevedli k nadmernému a neprimeranému zasahovaniu do základných práv a slobôd na súkromie a ochranu osobných údajov jednotlivcov⁶¹.
61. EDPB a EDPS napokon poznamenávajú, že plánovaný mechanizmus odhaľovania a prevencie podvodov by podliehal viacerým obmedzeniam a ochranným opatreniam vrátane skutočnosti, že poskytovatelia platobných služieb by boli povinní „[...] zaviesť primerané technické a organizačné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby podporná služba nebola schopná priamo identifikovať používateľov digitálneho eura na základe informácií poskytnutých mechanizmu odhaľovania a prevencie podvodov“⁶². Podobne, ak sa ECB rozhodne nezveriť úlohy súvisiace s mechanizmom odhaľovania a prevencie podvodov poskytovateľom podporných služieb, ECB a národné centrálné banky by nemali priamo identifikovať jednotlivých používateľov digitálneho eura.⁶³ V odôvodnení 68 sa zároveň vysvetľuje, že na prenos informácií medzi poskytovateľmi platobných služieb a mechanizmom predchádzania podvodom a ich odhaľovania by sa mali vzťahovať najmodernejšie bezpečnostné opatrenia a opatrenia na ochranu súkromia s cieľom zabezpečiť, aby mechanizmus predchádzania podvodom a ich odhaľovania nedokázal identifikovať používateľov digitálneho eura.
62. Bez ohľadu na potrebu ďalšieho zdôvodnenia nevyhnutnosti a primeranosti mechanizmu odhaľovania a prevencie podvodov, ako je uvedené vyššie, sa EDPB a EDPS ďalej domnievajú, že ani poskytovatelia platobných služieb, ani ECB alebo národné centrálné banky by nemali byť schopné identifikovať používateľov digitálneho eura na základe informácií poskytnutých mechanizmu odhaľovania a prevencie podvodov v súlade s vymedzením pseudonymizácie v článku 4 ods. 5 všeobecného nariadenia o ochrane údajov. Článok 32 ods. 4 a článok 35 ods. 7 návrhu by sa preto mali zmeniť v súlade s vymedzením pseudonymizácie v článku 4 ods. 5 všeobecného nariadenia o ochrane údajov tak, že sa v ňom uvedie, že poskytovatelia platobných služieb na jednej strane a ECB a národné centrálné banky na strane druhej by mali

⁶¹ Najmä rýchly rozvoj technológií ako sú dôverné výpočty a homomorfné šifrovanie, by mohol umožniť zavedenie dynamických identifikátorov, ktoré nezahŕňajú identifikáciu jednotlivých používateľov digitálneho eura, ani ich individuálne profilovanie, na úrovni mechanizmu odhaľovania a prevencie podvodov.

⁶² Článok 32 ods. 4 návrhu.

⁶³ Článok 35 ods. 7 návrhu.

zaviesť primerané technické a organizačné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa spracúvanie osobných údajov vykonávalo takým spôsobom, že osobné údaje už nemožno priradiť individuálnemu používateľovi digitálneho eura bez použitia dodatočných informácií. Okrem toho EDPB a EDPS odporúčajú zaviesť najvhodnejšie technológie na zvýšenie ochrany súkromia, ktoré by zabezpečili najvyššiu úroveň ochrany z hľadiska ochrany osobných údajov a zároveň zohľadnili príslušné potreby užitočnosti a rozšíriteľnosti.

9 KYBERNETICKÁ BEZPEČNOSŤ A PREVÁDZKOVÁ ODOLNOSŤ

63. EDPB a EDPS uznávajú potenciálne riziká, ktorým by platby v digitálnom eure mohli čeliť z hľadiska IT a kybernetickej bezpečnosti. V tejto súvislosti EDPB a EDPS pripomínajú, ako sa zdôrazňuje v posúdení vplyvu priloženom k návrhu⁶⁴, že na poskytovateľov platobných služieb a systémy platobných služieb sa bude vzťahovať akt o digitálnej prevádzkovej odolnosti⁶⁵ a že sa očakáva, že Eurosystem bude podliehať novému nariadeniu o kybernetickej bezpečnosti⁶⁶, o ktorom sa v súčasnosti rokuje.
64. EDPB a EDPS preto odporúčajú zahrnúť do odôvodnenia odkaz na platný právny rámec kybernetickej bezpečnosti.
65. Okrem toho, keďže neexistuje zastrešujúci právny predpis o kybernetickej bezpečnosti, ktorý by sa vzťahoval na všetkých relevantných aktérov, EDPB a EDPS pripomínajú, že je dôležité zabezpečiť konzistentný prístup k bezpečnosti a prevádzkovej odolnosti infraštruktúry digitálneho eura na jednej strane a infraštruktúre poskytovateľov platobných služieb na strane druhej. Okrem toho by sa do normatívnych ustanovení tohto návrhu mali zahrnúť všetky ustanovenia o kybernetickej bezpečnosti na vysokej úrovni a prevádzkovej odolnosti, ktoré sú špecifické pre infraštruktúru digitálneho eura a na ktoré by sa uvedený rámec kybernetickej bezpečnosti nevzťahoval (napríklad akékoľvek možné odkazy na certifikáciu).

10 KAPITOLA VIII – OCHRANA SÚKROMIA A OSOBNÝCH ÚDAJOV

66. EDPB a EDPS vítajú cieľ uvedený v odôvodnení 70 návrhu, pričom pripomínajú potrebu zaviesť vysokú úroveň ochrany súkromia a údajov, aby sa zabezpečila dôvera Európanov v budúce digitálne euro a vykonávanie ďalších práv a slobôd zakotvených v Charte. EDPB a EDPS v tejto súvislosti pripomínajú, že na dosiahnutie tohto cieľa by sa právne predpisy mali osobitne a jasne zaoberať aspektmi ochrany osobných údajov digitálneho eura⁶⁷.

⁶⁴ SWD(2023) 233 final, s. 87.

⁶⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2554 zo 14. decembra 2022 o digitálnej prevádzkovej odolnosti finančného sektora a o zmene nariadení (ES) č. 1060/2009, (EÚ) č. 648/2012, (EÚ) č. 600/2014, (EÚ) č. 909/2014 a (EÚ) 2016/1011, PE/41/2022/INIT, Ú. v. EÚ L 333, 27.12.2022, s. 1 – 79.

⁶⁶ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú opatrenia na zaistenie vysokej spoločnej úrovne kybernetickej bezpečnosti v inštitúciách, orgánoch, úradoch a agentúrach Únie, COM(2022) 122 final.

⁶⁷ Vyhlásenie EDPB 04/2022 o koncepčných možnostiach digitálneho eura z hľadiska ochrany súkromia a údajov, prijaté 10. októbra 2022, je k dispozícii na adrese: https://edpb.europa.eu/system/files/2022-10/edpb_statement_20221010_digital_euro_en.pdf

67. EDPB a EDPS v tejto súvislosti vítajú stanovenie účelov, na ktoré sa môže vykonávať spracúvanie osobných údajov na účely poskytovania digitálneho eura v kapitole VIII. Cieľom tejto kapitoly je tiež vymedziť príslušné zodpovednosti poskytovateľov platobných služieb, ECB a/alebo národných centrálnych bánk a prípadne aj poskytovateľov podporných služieb v súvislosti so spracovateľskými operáciami. Ako sa však uvádza ďalej⁶⁸, EDPB a EDPS sa domnievajú, že spoluzákonodarcovia by mali uviesť ďalšie objasnenia týkajúce sa týchto aspektov, ako aj právnych základov uplatniteľných na tieto spracovateľské operácie.
68. EDPB a EDPS okrem toho vítajú prístup, ktorý sa uplatňuje v návrhu a ktorého cieľom je upraviť kategórie osobných údajov, ktoré môže spracúvať každý zo subjektov, ktoré sa zúčastňujú na vydávaní digitálneho eura, v prílohách pripojených k návrhu. EDPB a EDPS zároveň poznamenávajú, že v týchto prílohách nie je vždy uvedený vyčerpávajúci zoznam druhov osobných údajov, ktoré sa majú spracúvať, čím sa podkopáva právna istota. EDPB a EDPS vyzývajú spoluzákonodarcov, aby podľa možnosti podrobnejšie špecifikovali tieto zoznamy, s prihliadnutím na potreby príslušných zainteresovaných strán, na dodržiavanie zásady minimalizácie údajov a na povinnosť špecificky navrhutej a štandardnej ochrany údajov.

10.1 Článok 34: Spracúvanie poskytovateľmi platobných služieb

69. EDPB a EDPS uznávajú, že cieľom článku 34 ods. 1 návrhu je vymedziť účely, na ktoré budú poskytovatelia platobných služieb spracúvať osobné údaje pri poskytovaní služieb súvisiacich s digitálnym eurom. Odkaz na slovo „*vrátane*“ v článku 34 ods. 1 písm. a) a c) návrhu však vyvoláva právnu neistotu, pokiaľ ide o presné účely, na ktoré môžu poskytovatelia platobných služieb spracúvať osobné údaje. EDPB a EDPS sa domnievajú, že ciele by nemali byť vyjadrené všeobecne, ale skôr jasne a presne a mali by byť objektívne spojené s úlohami, ktoré im boli zverené podľa návrhu. EDPB a EDPS preto odporúčajú, aby sa v článku 34 ods. 1 písm. a) a c) vyčerpávajúco uviedli príslušné úlohy zverené poskytovateľom platobných služieb, v prípade ktorých sa osobné údaje môžu podľa návrhu spracúvať.

Právne základy, ktoré sa vzťahujú na spracúvanie vykonávané poskytovateľmi platobných služieb

70. EDPB a EDPS sa domnievajú, že návrh nie je dostatočne jasný, pokiaľ ide o to, na ktorý právny základ sa budú poskytovatelia platobných služieb spoliehať pri spracúvaní na účely uvedené v článku 34 ods. 1 návrhu, keďže obsahuje odkazy na verejný záujem ako aj na zákonnú povinnosť. V návrhu sa konkrétne uvádza, že úlohy uvedené v článku 34 ods. 1 návrhu vykonávajú poskytovatelia platobných služieb „*vo verejnom záujme*“, čo znamená, že poskytovatelia platobných služieb plnia úlohu vo verejnom záujme v súlade s článkom 6 ods. 1 písm. e) všeobecného nariadenia o ochrane údajov pri spracúvaní osobných údajov používateľov na účely uvedené v článku 34 návrhu. EDPB a EDPS okrem toho poznamenávajú, že hoci sa v odôvodnení 73 návrhu výslovne odkazuje na článok 6 ods. 1 písm. c) všeobecného nariadenia o ochrane údajov a uznáva sa, že spracúvanie vykonávané poskytovateľmi platobných služieb je „*potrebné na dodržanie zákonnej povinnosti, ktorá sa vzťahuje na prevádzkovateľa podľa tohto nariadenia*“, uvádza sa v ňom tiež, že spracúvanie osobných údajov na účely úloh uvedených v článku 34 ods. 1 písm. a) až c) je „*úlohami vo verejnom*

⁶⁸ Pozri body 74 – 76, 81, 85 a 86.

záujme, ktoré sú nevyhnutné na ochranu občanov používajúcich digitálne euro, ako aj pre stabilitu a integritu finančného systému Únie“. Naopak, v odôvodnení 73 návrhu sa uvádza, že poskytovatelia platobných služieb môžu spracúvať osobné údaje aj na účely plnenia existujúcich úloh vo verejnom záujme alebo na účely splnenia zákonnej povinnosti stanovenej v práve Únie.

71. V tejto súvislosti by EDPB a EDPS chceli zopakovať, že podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov je spracúvanie osobných údajov zákonné len vtedy a v takom rozsahu, v akom sa uplatňuje primeraný právny základ podľa článku 6 ods. 1 všeobecného nariadenia o ochrane údajov, pričom uplatnenie jedného z týchto šiestich základov musí byť stanovené pred začatím spracovateľskej činnosti a v súvislosti s konkrétnym účelom⁶⁹. Hoci EDPB a EDPS chápu názor Komisie, že digitálne euro je verejná komodita na všeobecný úžitok, domnievajú sa najmä, že v rozsahu, v akom účely uvedené v článku 34 ods. 1 písm. a) až c) návrhu vyplývajú zo zákonných povinností, ktorým podliehajú poskytovatelia platobných služieb podľa tohto návrhu⁷⁰, je článok 6 ods. 1 písm. c) všeobecného nariadenia o ochrane údajov podľa všetkého najrelevantnejším základom pre tieto spracovateľské činnosti. EDPB a EDPS preto odporúčajú, aby spoluzákonodarcovia v odôvodnení 73 a článku 34 návrhu objasnili, že spracúvanie, ktoré sa má vykonať v súlade s článkom 34 ods. 1 písm. a) až c) návrhu, sa vykonáva na základe zákonnej povinnosti [článok 6 ods. 1 písm. c) všeobecného nariadenia o ochrane údajov].
72. EDPB a EDPS okrem toho odporúčajú objasniť v odôvodnení 73 a článku 34 návrhu, že spracovateľské činnosti vykonávané v súlade s článkom 34 ods. 1 písm. d) a e) návrhu sa vykonávajú na základe zákonnej povinnosti [článok 6 ods. 1 písm. c) všeobecného nariadenia o ochrane údajov], keďže ide o najvhodnejší právny základ vzhľadom na to, že spracúvanie na tieto účely sa vyžaduje podľa právnych predpisov Únie.
73. Okrem toho by EDPB a EDPS chceli objasniť, že právny základ uvedený v článku 34 by sa nemal vzťahovať na platobné služby v digitálnom eure, ktoré poskytovatelia platobných služieb vyvinuli a poskytujú nad rámec základných platobných služieb v digitálnom eure⁷¹, na ktoré by sa vzťahoval článok 6 ods. 1 písm. b) všeobecného nariadenia o ochrane údajov alebo článok 6

⁶⁹ Usmernenia EDPB 5/2020 k súhlasu podľa nariadenia 2016/679, prijaté 4. mája 2020, ods. 121, k dispozícii na: https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_202005_consent_en.pdf [v poznámke pod čiarou 59 sa odkazuje aj na skutočnosť, že prevádzkovatelia sú povinní informovať dotknuté osoby o právnom základe, na ktorý sa spoliehajú pri každom spracúvaní podľa článku 13 ods. 1 písm. c) všeobecného nariadenia o ochrane údajov a článku 14 ods. 1 písm. c) všeobecného nariadenia o ochrane údajov].

⁷⁰ Pozri napríklad použitie výrazu „*shall*“ v článku 13 ods. 2 („[poskytovatelia platobných služieb] [...] **umožnia** používateľom digitálneho eura manuálne alebo automaticky nadobudnúť digitálne euro na svoje platobné účty v digitálnom eure, alebo manuálne alebo automaticky odpredať digitálne euro zo svojich platobných účtov v digitálnom eure“), v ods. 3 („[poskytovatelia platobných služieb] **sprístupnia** funkcie nadobudnutia a odpredaja digitálneho eura“), v ods. 4 („[poskytovatelia platobných služieb] [...] **umožnia** používateľom digitálneho eura [...]“), v článku 16 ods. 1 návrhu („[poskytovatelia platobných služieb] [...] **uplatňujú** tieto obmedzenia na platobné účty v digitálnom eure“), ako aj v článku 23 ods. 1 („digitálne euro **musí** byť k dispozícii pre online aj offline transakcie s platbou v digitálnom eure od prvej emisie digitálneho eura“), článku 30 ods. 3 návrhu („konečné vyrovnanie offline transakcií s platbou v digitálnom eure **nastáva** v momente, keď sa aktualizujú záznamy o dotknutých držbách v digitálnom eure v miestnych pamäťových zariadeniach platiteľa a príjemcu platby“) (zvýraznenie doplnené).

⁷¹ V tejto súvislosti EDPB a EDPS poznamenávajú, že podľa odôvodnenia 30 presnú povahu týchto služieb vytvorí poskytovatelia platobných služieb, a teda sa nevymedzuje v návrhu.

ods. 1 písm. a) všeobecného nariadenia o ochrane údajov vzhľadom na to, že tieto služby podliehajú smernici (EÚ) 2015/2366⁷².

Druhy osobných údajov spracúvaných poskytovateľmi platobných služieb

74. V článku 34 ods. 2 návrhu sa objasňujú kategórie osobných údajov, ktoré by sa mali spracúvať na účely uvedené v článku 34 ods. 1 písm. a) až c), ktoré sú uvedené v prílohe III k návrhu. EDPB a EDPS sa domnievajú, že v prílohe III by prospela ďalšia špecifikácia presného druhu údajov, ktoré môžu spracúvať poskytovatelia platobných služieb. Jasné vymedzenie druhov osobných údajov je o to dôležitejšie, že na to, aby bol právny základ uvedený v článku 6 ods. 1 písm. c) všeobecného nariadenia o ochrane údajov platný, samotná právna povinnosť musí byť presná, mať dostatočne jasný právny základ, pokiaľ ide o spracúvanie osobných údajov, ktoré si vyžaduje, a prevádzkovateľ nesmie mať neprimeraný priestor na voľnú úvahu, pokiaľ ide o to, ako splniť túto zákonnú povinnosť.⁷³
75. EDPB a EDPS odporúčajú spoluzákonodarcom najmä bližšie špecifikovať druhy osobných údajov, ktoré by spadali do týchto kategórií údajov:
- „*identifikátor používateľa*“ v prílohe III ods. 1 písm. i), v prípade ktorého sa v prílohe III ods. 3 písm. i) uvádza, že môže zahŕňať, ale neobmedzuje sa len na „*názov držiteľov miestnych pamäťových zariadení*“⁷⁴. EDPB a EDPS okrem toho poznamenávajú, že pojem „*identifikátor používateľa*“ sa používa aj v bode i) prílohy III, ktorý sa vzťahuje na spracúvanie na účely poskytovania offline digitálneho eura [článok 34 ods. 1 písm. c)]. Podľa článku 2 ods. 27 však „*identifikátor používateľa je jedinečný identifikátor vytvorený poskytovateľom platobných služieb [...] na účely digitálneho eura [...]*“, čo sa zdá byť v rozpore s použitím tohto pojmu v prílohe III ods. 3 písm. i).
 - „*informácie o platobných účtoch v digitálnom eure*“ v prílohe III ods. 1 bod iii). Hoci EDPB a EDPS poznamenávajú, že tieto môžu zahŕňať „*informácie o držbe prostriedkov v digitálnom eure používaných digitálnym eura a o jedinečnom čísle platobného účtu v digitálnom eure*“, v prílohe III ods. 1 bod iii) sa neposkytuje dostatočná jasnosť, pokiaľ ide o to, ktoré iné druhy osobných údajov by patrili do tejto kategórie;
 - „*informácie o online transakciách s platbou v digitálnom eure*“ v prílohe III ods. 1 písm. iv). Hoci EDPB a EDPS konštatujú, že môže zahŕňať „*identifikátor transakcie a sumu transakcie*“, v prílohe III, 1, bod iv) sa neposkytuje dostatočná jasnosť o tom, aké ďalšie druhy osobných údajov by spadali do tejto kategórie;
 - „*jedinečné číslo platobného účtu v digitálnom eure*“ v prílohe III ods. 2 písm. iii). Vzhľadom na to, že v článku 2 návrhu sa neuvádza žiadna definícia⁷⁵, nie je jasné, čo by tento identifikátor obsahoval, ani to, ako a kto by ho vytváral (t. j. či decentralizovane, pričom každý poskytovateľ platobných služieb by si vymedzil svoj vlastný formát, alebo centralizovanejším spôsobom, a to zo strany ECB).

⁷² Pokiaľ ide o uplatňovanie článku 6 ods. 1 písm. b) a článku 6 ods. 1 písm. a) všeobecného nariadenia o ochrane údajov, odkazujeme na usmernenia EDPB 06/2020 o vzájomnom pôsobení druhej smernice o platobných službách a všeobecného nariadenia o ochrane údajov prijaté 15. decembra 2020, ktoré sú k dispozícii na adrese: https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_202006_psd2_afterpublicconsultation_en.pdf.

⁷³ Pozri článok 6 ods. 1 písm. c), článok 6 ods. 3 písm. a) a odôvodnenie 41 všeobecného nariadenia o ochrane údajov.

⁷⁴ Pozri oddiel 4 tohto stanoviska.

⁷⁵ Pozri oddiel 4 tohto stanoviska.

76. EDPB a EDPS napokon konštatujú, že chýba vymenovanie kategórií a typov osobných údajov na účely uvedené v článku 34 ods. 1 písm. d) a e), a odporúčajú, aby spoluzákonodarcovia v prílohe III ďalej rozpracovali zoznamy kategórií a konkrétnych typov osobných údajov, ktoré sa majú spracúvať na tieto účely.

Rozdelenie zodpovednosti medzi poskytovateľmi platobných služieb

77. Podľa článku 34 ods. 3 návrhu sa poskytovatelia platobných služieb musia považovať za prevádzkovateľov spracúvania osobných údajov vykonávaného na účely uvedené v článku 34 ods. 1 návrhu. V návrhu sa tiež uvádza, že ak je platobný účet v digitálnom eure vedený jedným poskytovateľom platobných služieb prepojený s platobným účtom, ktorý nie je v digitálnom eure a ktorý je vedený iným poskytovateľom platobných služieb v súlade s článkom 13 ods. 4, títo poskytovatelia platobných služieb sú spoločnými prevádzkovateľmi. EDPB a EDPS chcú pripomenúť, že v súlade s článkom 26 ods. 1 všeobecného nariadenia o ochrane údajov, v prípade neexistencie príslušných zodpovedností stanovených v súvislosti s týmto návrhom, spoloční prevádzkovatelia určia svoje príslušné zodpovednosti za plnenie povinností v súvislosti s takýmto spracúvaním, najmä pokiaľ ide o vykonávanie práv dotknutej osoby, a svoje povinnosti poskytovať informácie podľa článkov 13 a 14 všeobecného nariadenia o ochrane údajov⁷⁶.

Povinnosť poskytovateľov platobných služieb zaviesť vhodné technické a organizačné opatrenia

78. EDPB a EDPS vítajú, že v článku 34 ods. 4 návrhu sa zavádza povinnosť poskytovateľov platobných služieb vykonávať primerané technické a organizačné opatrenia vrátane najmodernejších bezpečnostných opatrení a opatrení na ochranu súkromia s cieľom zabezpečiť, aby sa na základe žiadnych údajov oznamovaných Európskej centrálnej banke a národným centrálnym bankám alebo poskytovateľom podporných služieb priamo neidentifikovali jednotliví používatelia digitálneho eura. Na posilnenie tejto povinnosti však EDPB a EDPS odporúčajú uviesť, že takéto opatrenia by mali zabezpečiť pseudonymizáciu osobných údajov takým spôsobom, aby ECB alebo národné centrálné banky už tieto údaje nemohli priradiť jednotlivému používateľovi digitálneho eura bez použitia dodatočných informácií.

10.2 Článok 35: Spracúvanie osobných údajov ECB alebo národnými centrálnymi bankami

Právny základ, ktorý sa vzťahuje na spracúvanie vykonávané ECB alebo národnými centrálnymi bankami

79. V článku 35 návrhu sa vymedzujú úlohy, pri ktorých môžu ECB a národné centrálné banky spracúvať osobné údaje na účely vykonávania úlohy „vo verejnom záujme alebo vykonávania verejnej moci“. V návrhu sa však výslovne neodkazuje na právny základ, z ktorého budú vychádzať pri spracúvaní vykonávanom na účely uvedené v článku 35 ods. 1 návrhu. Podľa

⁷⁶ Pozri Usmernenia EDPB 07/2020 týkajúce sa pojmov prevádzkovateľ a sprostredkovateľ, prijaté 7. júla 2021, body 161 až 170, dostupné na: https://edpb.europa.eu/system/files/2023-10/EDPB_guidelines_202007_controller_processor_final_en.pdf

EDPB a EDPS môžu ECB a národné centrálné banky spracúvanie uvedené v článku 35 ods. 1 návrhu vykonávať vo verejnom záujme alebo pri výkone verejnej moci. S cieľom objasniť právny základ pre spracúvanie vykonávané ECB, EDPB a EDPS preto odporúčajú spoluzákonodarcom, aby uviedli jednoznačnejší odkaz na článok 6 ods. 1 písm. e) všeobecného nariadenia o ochrane údajov a článok 5 ods. 1 písm. a) *nariadenie o ochrane údajov inštitúciami EÚ* v odôvodnení 76 návrhu.

Rozdelenie zodpovednosti medzi poskytovateľmi platobných služieb a ECB alebo národnými centrálnymi bankami

80. EDPB a EDPS uznávajú, že ECB alebo národné centrálné banky a poskytovatelia platobných služieb sa považujú za samostatných prevádzkovateľov, ak poskytovatelia platobných služieb zasielajú osobné údaje ECB alebo národným centrálnym bankám na účely plnenia ich úloh podľa článku 35 ods. 1 návrhu. EDPB a EDPS konštatujú, že používatelia digitálneho eura budú vstupovať do zmluvného vzťahu len s poskytovateľmi platobných služieb (článok 13 návrhu), chcú však zdôrazniť, že táto kvalifikácia vyvoláva otázku, ako bude ECB alebo národné centrálné banky zabezpečovať povinnosť transparentnosti a výkon práv dotknutých osôb pri spracúvaní osobných údajov na účely uvedené v článku 35 ods. 1 návrhu. EDPB a EDPS sa najmä domnievajú, že spolupráca medzi poskytovateľmi platobných služieb a ECB alebo národnými centrálnymi bankami v tejto oblasti bude nevyhnutná na zabezpečenie účinnosti práv dotknutých osôb, ako sa vyžaduje vo všeobecnom nariadení o ochrane údajov, a teda na vybudovanie vysokej úrovne dôvery, ktorá sa požaduje v návrhu.

Druhy osobných údajov spracúvaných ECB alebo národnými centrálnymi bankami

81. V článku 35 ods. 2 návrhu sa odkazuje na kategórie osobných údajov uvedené v prílohe IV, ktoré môžu ECB a národné centrálné banky spracúvať na účely uvedené v článku 35 ods. 1. Príloha IV zároveň neobsahuje vyčerpávajúci zoznam druhov osobných údajov, ktoré majú ECB alebo národné centrálné banky spracúvať, ale ilustruje ich nevyčerpávajúcim spôsobom pomocou pojmu „*vrátane*“ - EDPB a EDPS odporúčajú vyčerpávajúco uviesť druhy osobných údajov namiesto použitia slova „*vrátane*“, najmä pokiaľ ide o:

- prílohu IV bod 1 písm. ii), ktorý sa týka spracúvania „*informácií o online transakcii s platbou v digitálnom eure. Informácií prepojených s jedinečným číslo platobného účtu v digitálnom eure vrátane sumy transakcie*“.
- prílohu IV bod 3, ktorý sa týka spracúvania „*údajov potrebné na analýzu falzifikátov offline transakcií s platbou v digitálnom eure: informácie o miestnom pamäťovom zariadení vrátane čísla miestneho pamäťového zariadenia*“.

10.3 Článok 36: Spracúvanie poskytovateľmi podporných služieb

82. V článku 36 návrhu sa opisujú účely, na ktoré môžu poskytovatelia podporných služieb vykonávať spracúvanie v situácii, keď sa ECB rozhodne poveriť ich úlohou vytvoriť a spravovať funkciu mechanizmu riešenia sporov (článok 27 návrhu) alebo úlohami v súvislosti s mechanizmom odhaľovania a prevencie podvodov (článok 32 návrhu).

83. Okrem odporúčaní, ktoré už boli uvedené v oddiele 8.5 v súvislosti so všeobecným mechanizmom odhaľovania a prevencie podvodov, by EDPB a EDPS chceli vzniesť tieto pripomienky k článku 36 návrhu.

Rozdelenie zodpovednosti medzi poskytovateľov podporných služieb a ECB

84. EDPB a EDPS sa pri článku 27 ods. 2, článku 32 ods. 1 a článku 36 ods. 1 návrhu domnievajú, že zatiaľ čo ECB a národné centrálné banky budú zodpovedné za zriadenie mechanizmov riešenia sporov a všeobecných mechanizmov odhaľovania podvodov, poskytovatelia podporných služieb budú zodpovední za podporu fungovania týchto mechanizmov, ak na ne ECB deleguje túto úlohu. V článku 36 ods. 5 návrhu sa ďalej stanovuje, že poskytovatelia podporných služieb sa pri poskytovaní takejto podpory považujú za prevádzkovateľov. Z tohto hľadiska je nevyhnutné mať na pamäti, že určenie úlohy prevádzkovateľov v legislatívnych aktoch sa musí zosúladiť so skutočnými zodpovednosťami, ktoré sa týmto aktérom v týchto legislatívnych aktoch pripisujú⁷⁷. EDPB a EDPS sa však domnievajú, že návrh v súčasnej podobe neposkytuje dostatočné informácie o skutočných úlohách, ktoré budú vykonávať poskytovatelia podporných služieb v súvislosti s mechanizmami riešenia sporov a všeobecného odhaľovania podvodov, čo bráni EDPB a EDPS posúdiť ich úlohu ako prevádzkovateľov alebo sprostredkovateľov pri spracúvaní osobných údajov na účely uvedené v článku 36 ods. 1 návrhu. EDPB a EDPS preto odporúčajú spoluzákonodarcovi, aby ďalej špecifikovali zodpovednosti zverené poskytovateľom podporných služieb, pokiaľ ide o tieto mechanizmy, ktoré by odôvodňovali ich úlohu prevádzkovateľov. Prípadne sa spoluzákonodarcovia vyzývajú, aby z článku 36 ods. 5 vypustili kvalifikáciu poskytovateľov podporných služieb ako prevádzkovateľov vo všetkých prípadoch, pričom takáto kvalifikácia sa bude musieť posúdiť v neskoršej fáze vzhľadom na skutočné úlohy, ktorými ECB poverila poskytovateľov podporných služieb v súvislosti s článkami 27 a 32 návrhu, ako aj usmerneniami EDPB a EDPS v k pojmom prevádzkovateľ a sprostredkovateľ⁷⁸.

Druhy osobných údajov spracúvaných poskytovateľmi podporných služieb

85. EDPB a EDPS poznamenávajú, že ak sa ECB rozhodne poveriť úlohou všeobecného mechanizmu odhaľovania a prevencie podvodov poskytovateľom podporných služieb, kategórie osobných údajov uvedené v prílohe V by poskytovatelia platobných služieb odovzdávali priamo týmto poskytovateľom podľa článku 32 ods. 4 návrhu. EDPB a EDPS však poznamenávajú, že body i) až iii) prílohy V k návrhu s odkazom na pojem „vrátane“ neobsahujú vyčerpávajúci zoznam druhov osobných údajov, a preto odporúčajú ďalšie objasnenia, pokiaľ ide o druh osobných údajov, ktoré by mohli poskytovatelia podporných služieb spracúvať v rámci týchto kategórií.

⁷⁷ Usmernenia EDPB 07/2020 týkajúce sa pojmov prevádzkovateľ a sprostredkovateľ, prijaté 7. júla 2021, bod 23, k dispozícii na adrese: https://edpb.europa.eu/system/files/2023-10/EDPB_guidelines_202007_controllerprocessor_final_en.pdf; Usmernenia EDPS k pojmom prevádzkovateľ, sprostredkovateľ a spoloční prevádzkovatelia podľa nariadenia (EÚ) 2018/1725, prijaté 7. novembra 2019, strana 8, poznámka pod čiarou č. 6, k dispozícii na adrese: https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/19-11-07_edps_guidelines_on_controller_processor_and_jc_reg_2018_1725_en.pdf

⁷⁸ Usmernenia EDPB 07/2020 týkajúce sa pojmov prevádzkovateľ a sprostredkovateľ, prijaté 7. júla 2021, k dispozícii na adrese: https://edpb.europa.eu/system/files/2023-10/EDPB_guidelines_202007_controllerprocessor_final_en.pdf; Usmernenia EDPS k pojmom prevádzkovateľ, sprostredkovateľ a spoloční prevádzkovatelia podľa nariadenia (EÚ) 2018/1725, prijaté 7. novembra 2019, k dispozícii na adrese: https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/19-11-07_edps_guidelines_on_controller_processor_and_jc_reg_2018_1725_en.pdf.

86. Okrem toho EDPB a EDPS upozorňujú na to, že chýba zoznam kategórií osobných údajov, ktoré majú spracúvať poskytovatelia podporných služieb pri výmene správ na účely riešenia sporov podľa článku 27 ods. 2 návrhu, ako aj na to, že nie je objasnené, kto by tieto informácie poskytoval. EDPB a EDPS preto odporúčajú doplniť tieto objasnenia do prílohy V.

Právny základ pre spracúvanie osobných údajov poskytovateľmi podporných služieb

87. EDPB a EDPS napokon poznamenávajú, že v návrhu sa výslovne neodkazuje na právny základ pre spracúvanie vykonávané poskytovateľmi podporných služieb na účely uvedené v článku 36 ods. 1 návrhu. EDPB a EDPS preto odporúčajú, aby sa v odôvodnení 76 alebo článku 36 ods. 1 návrhu objasnilo, že na toto spracúvanie osobných údajov by sa vzťahoval článok 6 ods. 1 písm. e) všeobecného nariadenia o ochrane údajov vzhľadom na to, že spracúvanie vykonávané poskytovateľmi podporných služieb sa uskutoční v rámci verejnej úlohy, ktorú im zverila ECB.

11 KAPITOLA IX – BOJ PROTI PRANIU ŠPINAVÝCH PEŇAZÍ

88. EDPB a EDPS vítajú, že článok 37 obsahuje osobitný režim uplatňovania pravidiel v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu v súvislosti s offline transakciami v digitálnom eure. Cieľom takýchto ustanovení je zabezpečiť primeranú rovnováhu medzi ochranou súkromia a osobných údajov na jednej strane a uplatňovaním pravidiel boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu na strane druhej, pričom sa zohľadňuje osobitný rizikový profil digitálneho eura. EDPB a EDPS sa domnievajú, že pravidlá v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, ktoré sa v súčasnosti uplatňujú na elektronické platby a ktoré umožňujú vysledovateľnosť peňazí obchodných bánk, je potrebné upraviť tak, aby sa dosiahol cieľ digitálneho eura zabezpečiť čo najvyššiu úroveň súkromia⁷⁹.
89. EDPB a EDPS však poznamenávajú, že v posúdení vplyvu návrhu⁸⁰ sa uvádza, že možnosť 2e (selektívna ochrana osobných údajov pri online platbách s nízkou hodnotou) „*by mohla byť atraktívna pre zločincov a teroristov*“, ale nevysvetľuje sa, prečo by rizikový profil tejto možnosti bol nevyhnutne vyšší ako rizikový profil v prípade hotovosti.
90. V tejto súvislosti treba poznamenať, že ako pripomína Finančná akčná skupina (FATF) vo svojich odporúčaniach,⁸¹ úroveň rizika v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu by sa nemala určovať abstraktne, ale vo vzťahu k špecifickým koncepčným rozhodnutiam, ktoré by sa prijali pre danú digitálnu menu centrálnej banky. Z tohto hľadiska sa v posúdení vplyvu v dostatočnej miere neanalyzuje rizikový profil digitálneho eura v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, ktorý v praxi závisí od použitej technológie a koncepčných rozhodnutí prijatých počas fázy koncepcie. V posúdení vplyvu sa pritom nezohľadňujú rôzne rizikové profily tejto možnosti v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu vrátane skutočnosti, že toto riziko by sa za predpokladu, že sa

⁷⁹ Vyhlásenie EDPB 04/2022 o koncepčných možnostiach digitálneho eura z hľadiska ochrany súkromia a údajov, prijaté 10. októbra 2022, s.3, k dispozícii na adrese: https://edpb.europa.eu/system/files/2022-10/edpb_statement_20221010_digital_euro_en.pdf

⁸⁰ Strana 71 posúdenia vplyvu návrhu.

⁸¹ FATF, Správa pre ministrov financií krajín G20 a guvernérov centrálnych bánk o tzv. stablecoins, jún 2020, k dispozícii na adrese: <https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/reports/Virtual-Assets-FATF-Report-G20-So-Called-Stablecoins.pdf> pozri prílohu B body 88 a 92 a 94.

digitálne euro správne posudzuje a riadi na základe prístupu založeného na riziku, mohol skutočný návrh digitálneho eura znížiť.

91. EDPB a EDPS sa predovšetkým domnievajú, že existuje niekoľko zmiernujúcich opatrení, ktoré by sa mali zohľadniť s cieľom znížiť riziko prania špinavých peňazí a financovania terorizmu v súvislosti s online verziou digitálneho eura. Ako sa zdôrazňuje v najnovšej relevantnej literatúre⁸², takéto opatrenia zahŕňajú koncepčné a technologické rozhodnutia, ktoré sa majú prijať v neskoršej fáze s cieľom znížiť riziko prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, ako napr.: (i) úroveň obmedzenia držby (ii) zavedenie osobitnej prahovej hodnoty pre online transakcie s nízkou hodnotou, nad ktorou môžu byť vykonávané úplné kontroly, a (iii) možnosť opätovnej identifikácie používateľského účtu v prípade podozrenia. Okrem týchto opatrení by sa mohli pridať technické obmedzenia, ako napríklad prijatie vhodnej definície okamžitého charakteru, aby sa zabránilo transakciám s „*vysokou frekvenciou*“, obmedzenie počtu transakcií za deň s rovnakým jedinečným číslom platobného účtu v digitálnom eure alebo monitorovanie modelov nadobúdania a odpredávania (ako je to v prípade offline režimu), aby sa zabránilo zneužívaniu prahového prístupu. V tejto súvislosti EDPB a EDPS poznamenávajú, že v odôvodnení 79 návrhu sa výslovne stanovuje, že online transakcie v digitálnom eure by mohli byť transakcie s nízkym rizikom, keďže sa predpokladá, že úrad AMLA vypracuje regulačné technické predpisy týkajúce sa „*zjednodušených opatrení povinnej starostlivosti*“, ktoré by poskytovatelia platobných služieb mali uplatňovať.
92. V tejto súvislosti EDPB a EDPS poznamenávajú, že v posúdení vplyvu návrhu sa nezohľadňuje existencia obmedzenia držby ako možného zmiernenia rizika prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, ktoré sa vzťahuje na online verziu digitálneho eura, ktoré sa na rozdiel od fyzickej hotovosti nemôže používať ako prostriedok na uchovávanie hodnoty. Okrem toho sa v posúdení vplyvu nerozlišuje medzi štandardným rizikom v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu a možným stavom nízkeho rizika, čo by umožnilo zjednodušené kontroly, čím by sa prijal určitý univerzálny prístup k riziku.
93. EDPB a EDPS preto odporúčajú zahrnúť povinnosť Eurosystemu zaviesť najvhodnejšie technické opatrenia na ďalšie zníženie rizikového profilu v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu v prípade online transakcií v digitálnom eure s nízkou hodnotou (napríklad zavedením osobitného ustanovenia v rámci kapitoly X). EDPB a EDPS sú najmä toho názoru, že riziko prania špinavých peňazí a financovania terorizmu v prípade online transakcií v digitálnom eure s nízkou hodnotou by sa malo riešiť a zmierniť vo fáze návrhu digitálneho eura, čo by bolo vhodnejšie ako *a priori* obmedzenie prvkov ochrany súkromia a údajov v prípade online transakcií v digitálnom eure s nízkou hodnotou. Pri povinnom prijatí vhodných technických opatrení na zníženie rizikového profilu v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, ako sa navrhuje, by *a priori* obmedzenie prvkov ochrany súkromia a údajov pri online transakciách v digitálnom eure s nízkou hodnotou nebolo technicky odôvodnené a nezabezpečilo by správnu rovnováhu medzi ochranou súkromia a osobných údajov na jednej strane a prevenciou v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu na strane druhej.

⁸² The White House, *Technical evaluation for a U.S. central bank digital currency system* (Technické vyhodnotenie systému digitálnej meny pre centrálnu banku USA), september 2022, strana 19, k dispozícii na: <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2022/09/09-2022-Technical-Evaluation-US-CBDC-System.pdf>

94. So zreteľom na všetky tieto úvahy EDPB a EDPS vyjadrujú poľutovanie nad tým, že prístup „selektívnej ochrany súkromia“ v prípade platieb online v digitálnom eure, ktorý zvažovala samotná ECB,⁸³ bol v návrhu zamietnutý. EDPB a EDPS konkrétne odporúčajú, aby sa osobitný režim, ktorý by sa vzťahoval na offline režim (ktorý sa v rámci boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu kontroluje len z hľadiska nadobúdania a odpredaja), rozšíril na online režim v prípade transakcií s nízkou hodnotou, čím by sa stanovila prahová hodnota ochrany súkromia, alebo inými slovami, prahová hodnota, pod ktorou by nedochádzalo k žiadnemu sledovaniu transakcií na účely boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu. Táto prahová hodnota by sa mohla stanoviť vykonávacím aktom podľa postupu stanoveného v článku 37 ods. 5 a 6 návrhu na základe predchádzajúceho posúdenia rizík zahŕňajúceho riziká v oblasti ochrany údajov, ako aj hrozby v oblasti prania špinavých peňazí a financovania terorizmu. V záujme jednoduchosti a efektívnosti by táto hranica mohla byť rovnaká ako obmedzenie transakcií pre offline režim a vzťahovať sa najmä denné transakcie s nízkou hodnotou⁸⁴.
95. Okrem toho, pokiaľ ide o vymedzenie „obmedzení transakcií“ pre offline režim, EDPB a EDPS pripomínajú potrebu nájsť správnu rovnováhu medzi predchádzaním rizikám prania špinavých peňazí a financovania terorizmu na jednej strane a zachovaním práva na ochranu údajov a súkromia na strane druhej. To by sa malo odzrkadliť v článku 37 návrhu. EDPB a EDPS predovšetkým poznamenávajú, že kritériá, ktoré má Komisia zohľadniť v článku 37 ods. 6 pri rozhodovaní o obmedzeniach transakcií a držby pre offline režim, sa týkajú rizika prania špinavých peňazí a financovania terorizmu a „použiteľnosti a prijímania“ digitálneho eura, odkaz na súkromie platieb však stále chýba. Z hľadiska ochrany údajov je to prekvapujúce, keďže ochrana súkromia je jedným z hlavných cieľov tohto režimu. EDPB a EDPS preto odporúčajú, aby sa v článku 37 ods. 6 návrhu odkazovalo na dôsledky z hľadiska ochrany súkromia a osobných údajov.

⁸³ Napríklad vo svojom nedávnom prejave pred výborom ECON sa Fabio Panetta, člen Výkonnej rady ECB, vyjadril k úrovni rizika platieb nižšej hodnoty takto: „*Vo všeobecnosti by sa mohol zväziť vyšší stupeň súkromia v prípade online a offline platieb, ktoré majú nižšiu hodnotu. Tieto platby by mohli podliehať zjednodušeným kontrolám v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, zatiaľ čo transakcie s vyššou hodnotou by naďalej podliehali štandardným kontrolám*“. Pozri: ECB, Úvodný prejav Fabia Panettu, člena Výkonnej rady ECB, vo Výbore pre hospodárske a menové veci Európskeho parlamentu, 30. marca 2022, k dispozícii na internete: https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2022/html/ecb.sp220330_1~f9fa9a6137.en.html

⁸⁴ EDPB a EDPS konštatujú, že takýto viacúrovňový prístup (bez kontrol alebo so zníženým počtom kontrol pri online transakciách s nízkou hodnotou) je čoraz bežnejší v návrhoch digitálnych mien centrálnej banky na celom svete. Ako sa uvádza/upozorňuje v nedávnom podkladovom dokumente MMF, „[...] všetky tri aktívne projekty digitálnej meny centrálnej banky si zvolili rovnaký spôsob, ako riešiť politický kompromis medzi anonymitou/finančnou začlenením a dodržiavaním predpisov v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu. Ich prístupom bolo poskytnúť odstupňovaný výber peňaženiek s rôznymi úrovňami prahových hodnôt. Tie s nižšími prahovými hodnotami umožňujú väčšiu anonymitu. (...) Používanie viacúrovňových peňaženiek digitálnej meny centrálnej banky tak vedie k „synergiám v oblasti politiky“ pokiaľ ide o anonymitu, zníženie rizika (hromadného výberu bankových vkladov) a finančné začlenenie. Pozri: Medzinárodný menový fond, *Behind the scenes of central bank digital currency: emerging trends, insights and, policy lessons* (V zákulisí nových trendov, informácií a skúseností z politiky v oblasti digitálnej meny centrálnej banky), február 2022, s. 13, k dispozícii na adrese: <https://www.imf.org/-/media/Files/Publications/FTN063/2022/English/FTNEA2022004.ashx>.

96. EDPB a EDPS okrem toho poznamenávajú, že v článku 37 ods. 6 návrhu sa len stanovuje, že Komisia „*môže*“ konzultovať EDPB pri prijímaní delegovaného aktu v tejto oblasti. Nie je však jasné, či a ako by sa táto konzultácia uskutočnila. V návrhu by sa mal stanoviť štruktúrovaný a inštitucionalizovaný mechanizmus, a nie len možnosť konzultovať s EDPS. EDPB a EDPS preto odporúčajú spoluzákonodarcom, aby na konci článku 37 ods. 6 zaviedli povinnosť úradu AMLA úzko spolupracovať s EDPB a formálne konzultovať EDPB pri vydávaní stanoviska požadovaného Komisiou (ako sa navrhuje v stanovisku EDPS v súvislosti s článkom 7 ods. 4 návrhu nariadenia o rámci pre prístup k finančným údajom⁸⁵) a aby Komisia toto stanovisko zohľadnila pred poskytnutím návrhu delegovaného aktu. Tým by nebola dotknutá konzultácia s EDPS v súlade s nariadením o ochrane údajov inštitúciami EÚ.
97. Nakoniec je potrebné objasniť niektoré ustanovenia tohto článku, aby sa predišlo akýmkoľvek pochybnostiam o dôležitosti ochrany súkromia a osobných údajov v offline režime. Predovšetkým:
- EDPB a EDPS odporúčajú zabezpečiť súlad medzi článkom 37 ods. 2, v ktorom stanovuje, že poskytovatelia platobných služieb, ECB alebo národné centrálné banky nesmú uchovávať žiadne údaje o transakciách, a bodom 3 prílohy IV, v ktorom sa stanovuje, že Eurosystem môže čítať všetky informácie na miestnom pamäťovom zariadení na účely analýzy falšovania offline platobných transakcií v digitálnom eure.
 - V článku 37 ods. 2 je pojem „*ponechať*“ [údaje o transakciách] z hľadiska ochrany údajov nejasný, pretože by sa mohol očakávať pojem „*spracúvať*“ alebo „*prístupovať*“. „*Ponechať*“ podľa všetkého znamená, že k údajom je možné získať prístup, čo nespĺňa úroveň ochrany osobných údajov, ktorá je cieľom offline režimu. EDPB a EDPS preto odporúčajú nahradiť slovo „*ponechať*“ slovom „*spracúvať*“;
 - V článku 37 ods. 4 sa medzi „*údaje o nadobudnutí a odpredaji*“, ktoré sa majú spracúvať na účely boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, zahŕňa identifikátor miestneho pamäťového zariadenia pre offline platby v digitálnom eure. V tejto súvislosti EDPB a EDPS odporúčajú objasniť odôvodnenie potreby spracúvať takúto kategóriu údajov na účely článku 37 ods. 3 vzhľadom na to, že v návrhu sa už stanovuje spracúvanie iných kategórií osobných údajov vrátane čísla (čísel) účtov používaných na nadobudnutie a odpredaj;
98. EDPB a EDPS napokon poznamenávajú, že podľa článku 35 ods. 4 v spojení s odôvodnením 76 návrhu by malo dôjsť k jasnému oddeleniu osobných údajov s cieľom zabezpečiť, aby Eurosystem nemohol priamo identifikovať jednotlivých používateľov digitálneho eura. V tejto súvislosti EDPB a EDPS odporúčajú zaviesť povinnosť Eurosystemu zabezpečiť oddelenie údajov v miestnom pamäťovom zariadení pokiaľ ide o offline transakcie a online transakcie s nízkou hodnotou. V návrhu by sa malo uviesť, že údaje o transakciách by mali byť „*oddelené*“ (t. j. mali by zostať v miestnom pamäťovom zariadení) a nemali by sa z tohto zariadenia exportovať (údaje sa spracúvajú a ukladajú lokálne). Z technického hľadiska je možné takéto oddelenie zaviesť a sfunkčniť, čím sa používateľom v konečnom dôsledku poskytnú silnejšie záruky, pokiaľ ide o nastavenia ochrany súkromia pri používaní offline digitálneho eura.

⁸⁵ Stanovisko EDPS 38/2023 k návrhu nariadenia o rámci pre prístup k finančným údajom, prijaté 22. augusta 2023, ods. 30, k dispozícii na: https://edps.europa.eu/system/files/2023-08/2023-0730_d2425_opinion_en.pdf

12 KAPITOLA X – ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

99. EDPB a EDPS poznamenávajú, že v článku 38 návrhu sa Komisia splnomocňuje na úpravu príloh prostredníctvom delegovaných aktov. V tejto súvislosti vzhľadom na očakávaný významný vplyv na úroveň súkromia a ochrany osobných údajov dotknutých osôb EDPB a EDPS odporúčajú doplniť jasný odkaz na článok 42 nariadenia o ochrane údajov inštitúciami EÚ s cieľom objasniť, že pri navrhovaní takýchto delegovaných aktov sa s EDPS a/alebo EDPB podľa potreby konzultuje.
100. Pokiaľ ide o preskúmanie nariadenia podľa článku 41 návrhu, ústredným aspektom, ktorý by Komisia mala posúdiť vo svojich správach, by mala byť ochrana súkromia a osobných údajov. EDPB a EDPS sú naďalej k dispozícii pokiaľ ide o poskytovanie relevantných informácií Komisii pri príprave týchto správ, ktoré sa majú predkladať jeden rok po prvom vydaní digitálneho eura a každé ďalšie tri roky⁸⁶.

ZÁVEREČNÉ POZNÁMKY

101. Počas prebiehajúceho legislatívneho procesu Únie Rada guvernérov ECB na jeseň 2023 preskúma výsledok fázy skúmania a na základe toho rozhodne, či sa má začať experimentálnejšia fáza digitálneho eura s ambíciou vydať digitálne euro do dvoch alebo troch rokov⁸⁷. EDPB a EDPS v tejto súvislosti pripomínajú povinnosť všetkých prevádzkovateľov digitálneho eura a spoločných prevádzkovateľov vykonať posúdenie vplyvu na ochranu údajov v rozsahu, v akom sú splnené požiadavky článku 35 všeobecného nariadenia o ochrane údajov alebo článku 39 nariadenia o ochrane údajov inštitúciami EÚ na vykonanie takéhoto posúdenia, a v ideálnom prípade toto posúdenie vplyvu na ochranu údajov uverejniť.
102. ECB by okrem toho mala posúdiť potrebu konzultovať s EDPS pred vykonaním spracúvania v súvislosti s digitálnym eurom, keďže takéto spracúvanie by pravdepodobne viedlo k vysokému riziku pre práva a slobody fyzických osôb. Spracúvanie osobných údajov ECB by predovšetkým spĺňalo aspoň tri z kritérií stanovených v usmerneniach EDPB k posúdeniam vplyvu na ochranu údajov (napr. hodnotenie alebo bodovanie v kontexte mechanizmu odhaľovania a prevencie podvodov, spracúvanie citlivých osobných údajov, pokiaľ ide o finančné prostriedky používateľov digitálneho eura, a rozsiahle spracúvanie)⁸⁸.
103. V tejto súvislosti EDPB a EDPS odporúčajú, aby sa v návrhu pripomenula povinnosť ECB vykonať posúdenie vplyvu na ochranu údajov a poverila ECB, aby poskytla digitálne euro so zabudovaným súladom s povinnosťou špecificky navrhutej a štandardnej ochrany údajov počas ďalších krokov projektu, ako je prijatie technologických rozhodnutí, pravidiel systému a overovanie koncepcie. Takýmto ustanovením by sa jednoznačne zabezpečila transparentnosť

⁸⁶ Článok 41 ods. 1 návrhu.

⁸⁷ ECB, Pokrok vo fáze skúmania digitálneho eura – štvrtá správa, 14. júla 2023, k dispozícii na adrese: <https://www.ecb.europa.eu/paym/intro/news/html/ecb.mipnews230714.en.html#:~:text=The%20fourth%20progress%20report%20on,it%20could%20strengthen%20financial%20inclusion>.

⁸⁸ WP29, Usmernenia týkajúce sa posúdenia vplyvu na ochranu údajov a stanovenie toho, či na účely nariadenia 2016/679 spracúvanie „pravdepodobne povedie k vysokému riziku, prijaté 4. apríla 2017, s. 9 – 11, k dispozícii na adrese: <https://ec.europa.eu/newsroom/article29/items/611236/en>

pre verejnosť, pokiaľ ide o záruky prijaté na zabezpečenie digitálneho eura, ktoré účinne chráni jej súkromie a osobné údaje. Mohli by sa zaviesť napríklad prostredníctvom článku 36a alebo v záverečných ustanoveniach (kapitola X).

Za Európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov

Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov

(Wojciech Wiewiorowski)

Za Európsky výbor pre ochranu údajov
predsedníčka

(Anu Talus)